Ազգ
Azg armenian daily

19 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1998 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 27 (1530)

ПОЛИТИКА

Կանադահայ պատգամավորը բողոքում է Թուրքիային միջուկային ռեակտորներ վաճառելու դեմ

Կանադայի խորհրդարանի անդամ Սարգիս Ասատուրյանը փետրվարի 10-ին որոշման նախագիծ է ներկայացրել իր երկրի խորհրդարանին, արգելելու Օտտավայի կառավարության կողմից Թուրքիային միջուկային ռեակտորներ վաճառելու որոշումը։ Ինչպես տեղեկացնում է պատգամավորի գրասենյակից ստացված հաղորդագրությունը, բանաձեւը, որն ուղղված է Կանադայի խորհրդարանի արտաքին հարցերի եւ միջազգային առեւտրի հանձնաժողովին, հիշատակում է այն պատճառները, որոնք խոչընդոտ են հանդիսանում «Կանդու» տիպի ռեակտորները Թուրքիային վաճառելուն՝ քանի կառավարությունը տարածքային վեճեր ունի իր հարեւան 3 երկրների՝ Հայաստանի, Հունաստանի եւ Սիրիայի հետ, Թուրքիան 1974 թ.-ից գրաված է պահում Հյուսիսային Կիպրոսը, Թուրքիայում մարդու իրավունքները շարունակվում են ոտնահարվել, Թուրքիան շարունակում է ուրանալ 1915 թ. հայոց ցեղասպանությունը, որի մասին Կանադայի խորհրդարանը միաձայն որոշում է կայացրել 1996 թ. ապրիլի 26-ին։

ԸՆՏՐԱԿԱՆ

Վաղը ԿԸՀ-ում գրանցման վերջին օրն է

Երեկ ԿԸՀ փոխնախագահ Ռուբէն Մանուկյանը, ներկայացնելով նախագահի ընտրությունների վերաբերյալ ԿԸՀ ընթացակարգը, նշեց, որ ըստ նախատեսվածի փետրվարի 17-ից սկսվեց նախագահի թեկնածուների առաջադրման փաստաթղթերի ներկայացումը։ Նախընտրական առաջին փուլը ներառում է թեկնածուների առաջադրումն ու պաշտպանումը, որի ընթացքում քաղաքացիական նախաձեռնությամբ թեկնածուի առաջադրումը պահանջում է լրացուցիչ 1000 ստորագրություն։ Կուսակցությունների եւ քաղաքացիական նախաձեռնության խմբերի կողմից առաջադրումներն ավարտվելու են վաղը, ժամը 18:00-ին, որից հետո փետրվարի 22-ից սկսած բոլոր խմբերին եւ կուսակցություններին կտրամադրվեն անհրաժեշտ քանակությամբ պաշտոնաթերթիկներ մինչեւ մարտի 1-ը առնվազն 25 հազար ստորագրություն հավաքելու համար։ Այնուհետեւ 2-6-ը ԿԸՀ-ում կուսումնասիրեն պաշտոնաթերթիկները։ Ի դեպ, մինչեւ մարտի 1-ը պաշտոնաթերթիկներին զուգահեռ պետք է ներկայացվեն նաեւ թեկնածուի առաջադրման համար անհրաժեշտ բոլոր փաստաթղթերը. թեկնածուի գրավոր համաձայնագիրը, նրա կամ կուսակցության կողմից 2 մլն դրամ գրավ մուծելու անդորրագիրը, 10 տարվա ՀՀ քաղաքացիությունը հաստատող եւ վերջին մեկ տարվա եկամուտների վերաբերյալ փաստաթղթերը։ Փաստաթղթերի ու 25 հազար ստորագրությունների իսկությունը ստուգելուց հետո ԿԸՀ-ն մինչեւ մարտի 6-ը կգրանցի թեկնածուներին։ Այնուհետեւ 6-15-ը կհաջորդի նախընտրական քարոզչության շրջանը։

ԱՐԱՔՍ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Ընտրություններից հետո սպասենք ԵԱՀԿ համանախագահներին

ՓԱՐԻԶ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Այսօր Ֆրանսիայի մայրաքաղաքում ավարտվեց Լեռնային Ղարաբաղի խնդրով Եվրակազմակերպության Մինսկի խմբի Ռուսաստանը, ԱՄՆ-ը եւ Ֆրանսիան ներկայացնող համանախագահների հանդիպումը։ Ինչպես ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հայտնեցին Ռուսաստանի դիվանագիտական աղբյուրները, կարծիքների փոխանակման ընթացքում համանախագահները համաձայնեցրել են Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության խաղաղ կարգավորմանն աջակցող առաջիկա քայլերը։ Մասնավորապես որոշվել է, որ համանախագահ երկրների ներկայացուցիչները տարածաշրջան կվերադառնան Հայաստանի նոր նախագահի ընտրություններից անմիջապես հետո։ Փարիզում կայացած հանդիպման ժամանակ ընդգծվել է հակամարտության կողմերի միջեւ բանակցությունների շուտափույթ վերսկսման անհրաժեշտությունը համանախագահների ներկայացրած առաջարկությունների հիման վրա։ Միեւնույն ժամանակ նրանք կողջունեին այն կառուցողական նկատառումները, որոնք կարող էին արագացնել կարգավորումը։

Համանախագահները ողջունել են Մինսկի խմբի շրջանակներում բանակցային գործընթացի պաշտպանությունը, որն արտահայտված է վերջերս Ադրբեջանում եւ Հայաստանում արված հայտարարություններով։ Նրանք հակամարտության բոլոր երեք կողմերին կոչ են արել հանդես բերել առավելագույն զսպվածություն եւ խուսափել այնպիսի հայտարարություններից ու գործողություններից, որոնք կարող են սաստկացնել լարվածությունը կամ վիժեցնել բանակցային գործընթացը։ Մոտ ապագայում Ռուսաստանը, ԱՄՆ-ը եւ Ֆրանսիան ներկայացնող համանախագահները հանդիպումներ կունենան Եվրակազմակերպության նախագահի եւ Մինսկի խմբի անդամների հետ։

ԱԶԱՏԱԳՐՈՒՄ-10

Ալեքսանդր Լեբեդը Ստեփանակերտում

Գուլուզադեն բողոքում է

ՄՈՍԿՎԱ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ռուսաստանի ժողովրդահանրապետական կուսակցության նախագահ Ալեքսանդր Լեբեդը կմասնակցի փետրվարի 18-20-ը Լեռնային Ղարաբաղի մայրաքաղաք Ստեփանակերտում կայանալիք միջոցառումներին, որոնք նվիրված են ղարաբաղյան շարժման տասնամյակին։

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը Ստեփանակերտի միջոցառումներին մասնակցելու հրավեր է ուղարկել Ռուսաստանի քաղաքական շրջանների ներկայացուցիչների, Պետդումայի պատգամավորների, լրագրողների՝ ընդհանուր հաշվով մոտ 30 մարդու։ Այսօր առավոտյան նրանք Մոսկվայից ժամանեցին Երեւան, իսկ այնտեղից էլ ուղեւորվեցին Ստեփանակերտ։

Ալեքսանդր Լեբեդի ուղեւորությունը Լեռնային Ղարաբաղ «միջազգային էթիկայի եւ միջազգային նորմաների խախտում» է, ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդագրության, հայտարարել է Ադրբեջանի արտաքին քաղաքականության հարցերի պետական խորհրդական Վաֆա Գուլուզադեն։

Գուլուզադեի կարծիքով, գեներալ Լեբեդն իր գործողություններով լուրջ վնաս է հասցնում այս ձգձգված հակամարտության խաղաղ կարգավորման ջանքերին, որ գործադրում են Եվրակազմակերպության Մինսկի խմբի համանախագահներ Ռուսաստանը, ԱՄՆ-ը եւ Ֆրանսիան։

Ադրբեջանը, ըստ ԵԱՀԿ դիտորդների, խախտեց զինադադարը

Ինչպես արդեն հայտնի է, Ադրբեջանի եւ ԼՂՀ զինված ուժերի շփման գծի դիտարկման ժամանակ ԼՂՀ Մարտունու շրջանի Կուրուպատկինո գյուղի մերձակայքում ադրբեջանական կողմից գնդակոծվել է ղարաբաղյան կողմում դիտարկումն անցկացնող խումբը, որի կազմում էին ԵԱՀԿ գործող նախագահի անձնական ներկայացուցչի դաշտային օգնականներ Պյետեր Լաուրիտսենը եւ Միրոսլավ Խոխոլաչեկը։ Միջադեպի հետեւանքով վիրավորվել է ԼՂՀ բանակի մի սպա։ Փետրվարի 18-ին ԵԱՀԿ ներկայացուցիչները համաձայնեցին հանդիպել ԼՂՀ տեղեկատվության եւ մամուլի վարչության պետ Ժաննա Կրիկորովայի հետ եւ պատասխանել նրա հարցերին։

«Դիտարկման մասին մենք վաղօրոք տեղեկացրել ենք երկու կողմերին. Եվ Ադրբեջանում, եւ ԼՂՀ-ում այդ մասին գիտեին դեռեւս փետրվարի 3-ին։ Այսինքն կողմերից յուրաքանչյուրն իր տրամադրության տակ 14 օր ուներ անհրաժեշտ բոլոր կառույցներին առաջիկա դիտարկման մասին տեղյակ պահելու համար, ասաց Միրոսլավ Խոխոլաչեկը։ Փետրվարի 17-ին, արդեն գտնվելով Մարտունիում, ռադիոկապի դուրս եկանք ադրբեջանական կողմում դիտարկումն անցկացնող ԵԱՀԿ խմբի հետ, որպեսզի համաձայնեցնենք մեր գործողությունները։ Մի քանի րոպե անց մենք դուրս եկանք խրամատներից ու սկսեցինք հետեւել, թե ինչպես է այն կողմից մոտենում մեր մեքենան։ Մեր միջեւ մշտապես ապահովված էր ռադիոկապը, թափահարում էինք ԵԱՀԿ սպիտակ դրոշը, բայց ժամը 12:44-ին լսեցինք կրակոցներ ադրբեջանական կողմից։ Մենք իսկույն պառկեցինք խրամատների մեջ, երբ տեսանք, որ ղարաբաղյան բանակի սպան վիրավոր է։ Հարկ էր անհապաղ հոսպիտալացնել վիրավորին, ու մենք տեղափոխեցինք նրան Մարտունիի հիվանդանոց»։

Պատասխանելով այն հարցին, թե կարելի՞ է կատարվածը որակել որպես Ադրբեջանի կողմից հրադադարը խախտելու փաստ, պրն Խոխոլաչեկը նշեց. «Միանգամայն բնական է նման դեպքերը որպես զինադադարի խախտման փաստ գնահատելը։ Սպիտակ դրոշ ծածանող առաքելության վրա կրակելն առնվազն անթույլատրելի է»։

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ
Ստեփանակերտ

ԻՐԱՔՅԱՆ ՃԳՆԱԺԱՄ

Եթե Անանի այցի արդյունքները չհամապատասխանեն ԱՄՆ-ի շահերին, Իրաքի դեմ հարձակումը կիրագործվի

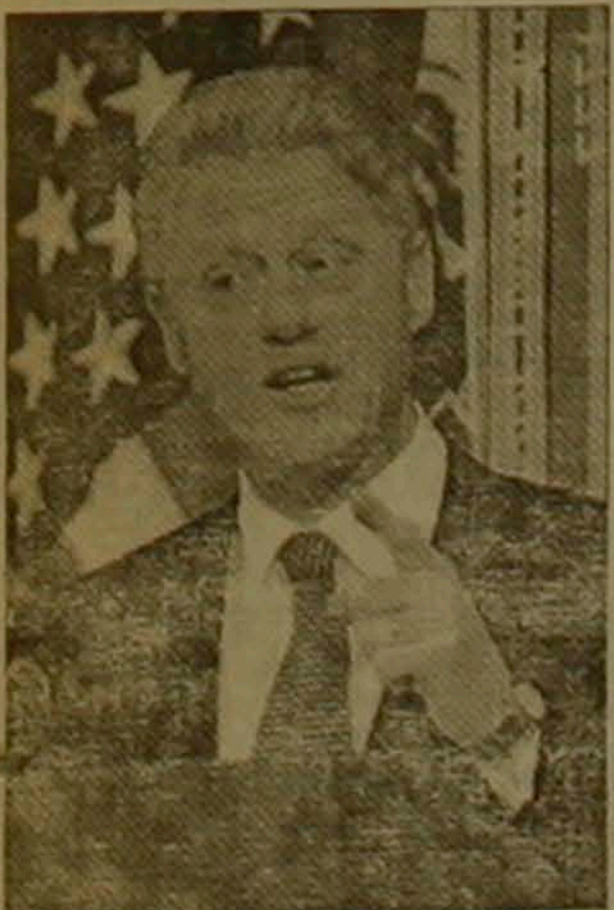

ՄՈՍԿՎԱ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Միացյալ Նահանգները համաձայնել է ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանի Իրաք մեկնելուն։ Սակայն, ինչպես հայտնել է ՄԱԿ-ում ԱՄՆ մշտական ներկայացուցիչ Ռիչարդսոնը, ԱՄՆ-ը իրավունք է վերապահում իրեն վերանայելու այդ դիրքորոշումը։ Եթե գլխավոր քարտուղարի այցի արդյունքները չհամապատասխանեն ՄԱԿ-ի բանաձեւերին եւ ԱՄՆ-ի ազգային շահերին, ապա ամերիկացիները անմիջապես հարված կհասցնեն Իրաքին։ Այս մասին է ասել նաեւ ԱՄՆ նախագահ Բ. Քլինթոնը փետրվարի 17-ին Պենտագոնում ունեցած իր ելույթում։ Նրա ելույթի հիմնական նպատակը ամերիկյան հասարակությանը իրաքյան հարցի ուժային լուծմանը նախապատրաստելն էր։

Իրաքյան ճգնաժամի վերաբերյալ մեր աշխատակցի մեկնաբանությունը 5-րդ էջում։

ՀԱՄԱՅՆՔ

Ռուբէն Թերզյանն արժանացավ ամերիկյան արդյունաբերողների բարձրագույն պատվին

Չիկագոյից մեր հայրենակից Ռուբէն Թերզյանն իր երկու գործընկերների՝ ամերիկահրեա Ջեֆրի Բրեսլոյի եւ Հաուըրդ Մորիսոնի հետ արժանացավ ամերիկյան արդյունաբերողների բարձրագույն պատվին՝ Hall of Fame, խաղալիքների արտադրության մեջ։ Ծագումով լիբանանահայ, երիտասարդ Ռուբէնը 35 տարի առաջ մեկնել է Մ. Նահանգներ ջութակահար դառնալու։ Սակայն պայմանների բերումով դարձել է դիզայներ, մասնագիտական կրթություն ստացել եւ ներկայիս համարվում է աշխարհում լավագույն խաղալիք ստեղծողներից մեկը։ Փետրվարի 14-ին ի պատիվ նրա Նյու Յորքի «Մարիոթ-Մարքիզ» հյուրանոցում ընդունելություն է կազմակերպվել Թեքեյան մշակութային միության Կենտրոնական վարչության կողմից, որի անդամն է Ռ. Թերզյանը արդեն երկար տարիներ։ Ռ. Թերզյանը նաեւ անդամ է Ռամկավար ազատական կուսակցության Կենտրոնական վարչության։ Չիկագոյում Ռուբէնն ու նրա ամերիկուհի տիկինը՝ Նինան, անաղմուկ մեծ աշխատանք են տանում ամերիկյան կոնգրեսականների հայամետ գործունեությունն ապահովելու համար։

Հայտնվե՞ց Երեւանի «Արմենիա» հյուրանոցի նոր սեփականատերը

Բոստոնից եւ Ստամբուլից մեր ստացած, բայց դեռեւս չհաստատված լուրերի համաձայն, Երեւանի «Արմենիա» հյուրանոցի համար սեփականատեր է հայտնվել նախկին թուրքահպատակ, ներկայումս Մ. Նահանգների քաղաքացի Նշան Աթըլըզյանը։ Հավանաբար Բոստոնում եւ շրջակայքում պրն Աթըլըզյանը տէր է սուպեր-մարկետների։ Միաժամանակ նա բարերար բարեկամներից է Վաշինգտոնում Հայաստանի դեսպանության, ինչպես նաեւ Բոստոնում հայ համայնքի։ Ինչպես հայտնի է, «Արմենիա» հյուրանոցը մյուս երկու հյուրանոցների՝ «Անիի» եւ «Դվինի» հետ գտնվում է միջազգային աճուրդով վաճառելի օբյեկտների ցուցակում։ Պրն Աթըլըզյանի կողմից «Արմենիա» հյուրանոցի գնման մասին տեղեկությունը դեռեւս ստուգվում է։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **ընթացիկ**

ԲԱՆԱԿ

Դեռ հեռու է մինչեւ մարդը իր ճամփան...

Խոսել բանակի մասին այս օրերին, բնավ չի նշանակում ջուր լցնել ոմանց ջրաղացին։ Բանակն իբրեւ երեւույթ բոլոր երկրների համար կարեւորագույն գործոն է, պետականության անսասանության խորհրդանիշ։ Բայց ոչ մի, նույնիսկ ամենախաղաղասեր երկրի երիտասարդ, ողջ պետական ծառայությամբ հանդերձ, ցնծություն չի ապրում զորակոչի գաղափարից։ Նորից եմ ուզում ընդգծել, խոսքս հայկական բանակի մասին չէ։ Պարզապես մեր տարբերությունը մյուսներից, մեր կայացած բանակի տարբերությունը այլ զորեղներից այն է, որ ոմանք հզոր եւ թելադրող երկրների զորամիավորումներ են։ Այդպիսով մենք չենք կարող մեզ թույլ տալ բարձրաձայն խոսել թերությունների մասին այնպես, ինչպես պատմում են, օրինակ, բանակային սովորական բարքերի մասին ամերիկյան ֆիլմերը։ Հանուն ոգու պահպանման։ Բայց արդյո՞ք իրականությունը հնարավոր է թաքցնել։

Ռուսական հեռուստատեսությամբ անցած տարի «Տղամարդն ու կինը» հաղորդմանը հյուրընկալված գործարար աշխարհի խոշորագույն ներկայացուցիչներից մեկն, օրինակ (ի դեպ, ազգությամբ մեր հայրենակիցներից), նկատեց, որ բանակի գոյությունը խիստ կարեւոր է, սակայն այն բարքերը, որ հիմա այնտեղ տիրում են, ստիպում են յուրաքանչյուր հնարավորություն ունեցողի խուսափել ծառայությունից։ Հայկական հեռուստալսարանի առջեւ նա առանց թաքցնելու հայտարարեց, որ ամեն ինչ կանի իր որդուն այնտեղ չուղարկելու համար։ Իսկ վերջերս «Կոմսոմոլսկայա պրավդան» էր հետաքննություն կատարել, իմանալու, թե Ռուսիո պատվարժան նախագահի զորակոչային տարիքի հասած թոռը, նույնպես Բորիս անունով, ո՞ր զինկոմիսարիատում է գրանցված։ Տարօրինակ կերպով անգլիական խաղաղ վայրերից մեկում ուսումը շարունակող պատանու անունը ոչ մի տեղ չէր հայտնաբերվել։ Առհասարակ տունը, ուր բնակվում են Ելցինները, որեւէ տեղում չէր նշվում։ Ասես սպիտակ բիծ։

Նման սպիտակ բծեր մեզանում էլ պատահում են։ Շատերը, հատկապես վերին էշելոններից, կարողանում են կորցնել իրենց որդիների հետքերը։ Եվ բնավ մեղադրելի չէ։ «Բերանն արնոտ մարդակերը էն անբան հազար դարում հազիվ դարձավ մարդասպան...»։ Կյանքի բազմաթիվ իրավիճակներում երեւան եկող վայրի բնազդները, ուժի իշխանության հաստատումը, որ հաճախ յուրաքանչյուր առանձին միջավայրում հիերարխիկ դրսեւորումներ է ստանում, բանակում վերածվում են յուրօրինակ կուտակման, ստեղծելով բացասական լիցքերի դաշտ։ Եվ չափազանց դժվար է ծառայությունից հետո առաջվա պես ընկալել բնականոն կյանքը։ Յուրաքանչյուր երկրի զինված ուժերում արտացոլվում է տվյալ հասարակության լարվածության չափը։ Ազատ կյանքում գազանային, ստորացնող բնազդներով օժտվածներից կարելի է ինչ-որ տեղ հեռանալ, գտնել քեզ նմաններին։ Բայց այստեղ նրանք նույնիսկ շնչառությանդ մեջ են ներկա։ Սա է բանակի հիմնախնդիրը։ Պետք է թույլ չտալ նրանց գործել անպատիժ։ Պետք է թեկուզ սարսափ ազդելով կասեցնել նրանց։ Մինչդեռ միանգամայն հակառակն է։ Այդպիսիք տեր ու տնօրեն են։ Այդպիսիք հենց շարքայինների ճակատագրերը տնօրինողների մեջ են։ Եվ պաշտպանության նախարարության ու նախարարի խնդիրը լուծումներ որոնելն է։ Պաշտպանության նախարարը (այս դեպքում մեր երկրինը), որի վերջին դիմումը զարմանալիորեն մարդկային էր ու պարզ, ի տարբերություն նախորդ շատ ելույթների, հազիվ թե կամենար, որ իր մերձավորագույն, հարազատ մարդիկ «տղամարդկային» նման դասերով մեծանային։ Իսկ ոմանք էլ խեղազարվելով, վրեժխնդիր լինեին, ապա եւ հրաժեշտ տային սեփական կյանքին։

ԱՆՈՒՇ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

ԸՆՏՐԱԿԱՆ

«Արցախ-Հայաստան» կազմակերպությունը պաշտպանում է Ռոբերտ Քոչարյանի թեկնածությունը

«Արցախ-Հայաստան» հասարակական-քաղաքական կազմակերպության վարչությունը երեկ հանդես եկավ հայտարարությամբ, որտեղ մասնավորապես ասվում է.

«Այժմ մեր ժողովուրդը կանգնած է հանրապետության նոր նախագահի ընտրության անչափ կարեւոր համազգային բախտորոշ խնդրի առջեւ։ Ծայրահեղ աղքատությունը, լայն չափեր ընդունած մուրացկանությունը, բնակչության շարունակվող ընչազրկությունը, լայն չափերի հասած գործազրկությունը, քայքայված եւ կործանված նախկին հզոր արդյունաբերությունը, գյուղատնտեսական միջոցների պակասը եւ խիստ անարդարացի սեփականաշնորհումը, որի հետեւանքով հողասակավ մեր հանրապետության վարելահողերի 30-40 տոկոսը չի օգտագործվում, կրթամշակութային ու գիտական համակարգի քայքայումը եւ Արցախի հիմնահարցի արդարացի լուծման անհրաժեշտությունը մեր ժողովրդից հրամայաբար պահանջում են նախագահի ընտրության հարցում լինել ծայրահեղ զգույշ եւ բծախնդիր։

«Արցախ-Հայաստան» հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունը համոզված է, որ «մեր ազգի համար բախտորոշ հիմնահարցերը կարող է լուծել այն նախագահը, որն ունի ազգային մտածելակերպ, տնտեսական-քաղաքական ղեկավար աշխատանքի հարուստ փորձ, կարող է հաշվի առնել հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունների եւ ժողովրդի կարծիքը, մշտական կապ պահպանել լայն զանգվածների, մտավորականության հետ»։

«Բնավ չթերագնահատելով մի քանի թեկնածուների ունակությունները, համոզմունք ենք հայտնում, այնուհետեւ կարդում ենք հայտարարության մեջ, որ ներկա ժամանակաշրջանում նշված հատկանիշներով օժտված առավել նշանավոր գործիչը հանրապետության վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանն է։ Նա ունի քաղաքական, պետական, տնտեսական ղեկավար աշխատանքի հսկայական փորձ։ Արցախյան ազատագրական պայքարի ծանրագույն տարիներին նա փայլուն կերպով ղեկավարել է Լեռնային Ղարաբաղի պաշտպանության պետական կոմիտեն, երկու անգամ ձայների բացարձակ գերակշռությամբ ընտրվել ԼՂՀ նախագահ։ Նրա ղեկավարությամբ ազատագրվել է Արցախի տարածքի մեծ մասը, ձեռք բերվել հրադադար։

Ռոբերտ Քոչարյանն ունի հավասարակշռված, կամային բարձր հատկանիշներ, մարդկանց լսելու եւ հարցերի մեջ խորանալու կարողություններ։ Համեստությունը եւ բարոյական մաքրությունը նրա էության կարեւոր հատկանիշներից են»։

Հաշվի առնելով այս ամենը, եզրակացնում է հայտարարությունը, «Արցախ-Հայաստան» հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունը զորակցում ու պաշտպանում է Ռոբերտ Քոչարյանի թեկնածությունը Հայաստանի Հանրապետության նախագահի պաշտոնում ընտրվելու համար։ Միաժամանակ հույս ենք հայտնում, որ նախագահ ընտրվելու դեպքում նա կգործադրի իր հարուստ փորձը հանրապետությունը սոցիալ-տնտեսական ծանր վիճակից հանելու եւ Արցախի անկախությունն ամրապնդելու գործում»։

Նոր իշխանությունն ականջալուր կլինի՞ այս ահազանգերին

Լույս է տեսել Հայաստանի հելսինկյան կոմիտեի «Տեղեկագրի» երկրորդ համարը, որ ամփոփում է 1997-ի նոյեմբեր-դեկտեմբերը։ Այս անգամ տեղեկագրում զգալի տեղ են զբաղեցնում զինծառայողների պաշտպանվածության եւ անվտանգության հարցերին նվիրված նյութերը։ Արհեստականորեն ստեղծված անձեռնմխելիության, անքննադատելիության վարագույրը խոչընդոտում է հայկական բանակում սահմանված վարչաֆեոդալական փոխհարաբերությունների նկատմամբ հասարակության վերահսկողության մեխանիզմների ստեղծմանը։ Հայաստանի հելսինկյան կոմիտեն, մտահոգ մարդկային իրավունքների խախտումներով, անպատժելիության մթնոլորտի ամրապնդմամբ, որ նպաստում է բռնությունների, մասնավորապես սպանությունների աճին, իրավամբ պատասխանատվության է կոչում բոլոր պատասխանատուներին։ Մարդկային իրավունքների պաշտպանությունն ապահովելու դեպքում միայն բանակը կարող է իսկապես ազգային դառնալ։

«Տեղակագիրը» պատմում է նաեւ «Վահան Հովհաննիսյան+30» եւ սեպտեմբերյան դատավարությունների մասին, ներկայացնելով «96-սեպտեմբեր եւ քաղբանտարկյալներ» հասարակական խորհրդի հայտարարությունը, ուր կոչ է արվում քաղաքակիրթ եւ բարոյական բոլոր հնարավոր միջոցներով պայքարել քաղաքական նկատառումներով հետապնդվողներին հալածանքից պաշտպանելու, նրանց ոտնահարված իրավունքներն ու օրինական շահերը վերականգնելու համար։ Այսօր թեեւ ոմանք արդեն [illegible] դուրս են [illegible], բայց այս կոչը [illegible] մնում։

«Սոցկուլտուրային իրավունքների խախտումներ» հրապարակումը ներկայացնում է հելսինկյան կոմիտեի հետազոտությունը այն անօրինականությունների շուրջ, որոնք կատարվել են [illegible] (Սմբատյան-6) [illegible] «Կոմունիստ» [illegible]։ [illegible] հանձնվել [illegible] երեւույթներ [illegible] այս [illegible]։

Ա. Գ.

«Հարկադիր կատարողի» մասնագիտական գործունեությունը՝ օրենքով

ԱԺ-ի փետրվարի 18-ի նիստում ընդունվեցին մի շարք օրենքների նախագծեր. ա) Միջնորդ դատարանների (ի) միջնորդ դատավարության մասին, բ) Դատական ակտերի հարկադիր կատարման մասին (1-ին ընթերցում), գ) ՀՀ ԱԺ-ի նիստում «Դատական ակտերի հարկադիր կատարման մասին» օրենքի նախագիծը 1-ին ընթերցմամբ ներկայացնելու կարգի մասին, դ) Դատական ակտերի հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայության մասին, ինչպես նաեւ վավերացվեց ՀՀ կառավարության, ՀՀ ԿԲ-ի եւ ԱՄՆ արտահանման-ներմուծման բանկի միջեւ ծրագրերի աջակցման հիմնական համաձայնագիրը (ստորագրված 1997 թ. հուլիսի 21-ին, Վաշինգտոնում)։

Դատական ակտերի հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայության մասին օրենքի նախագծում ընդգծվում է, որ օրենքը «կոչված է ապահովելու դատական ակտերի հարկադիր կատարման մասին ՀՀ օրենքով նախատեսված դատական ակտերի հարկադիր կատարումը»։

ՀՀ արդարադատության նախարարության համակարգում ստեղծվում է հարկադիր կատարման ծառայություն, որը գլխավորում է նախարարի տեղակալը՝ ՀՀ դատական ակտերի գլխավոր հարկադիր կատարողը։ Հարկադիր կատարման ծառայությունը կազմված է դատական ակտերի հարկադիր կատարման ապահովման վարչությունից եւ հարկադիր կատարման ծառայության մարզային ստորաբաժանումներից։

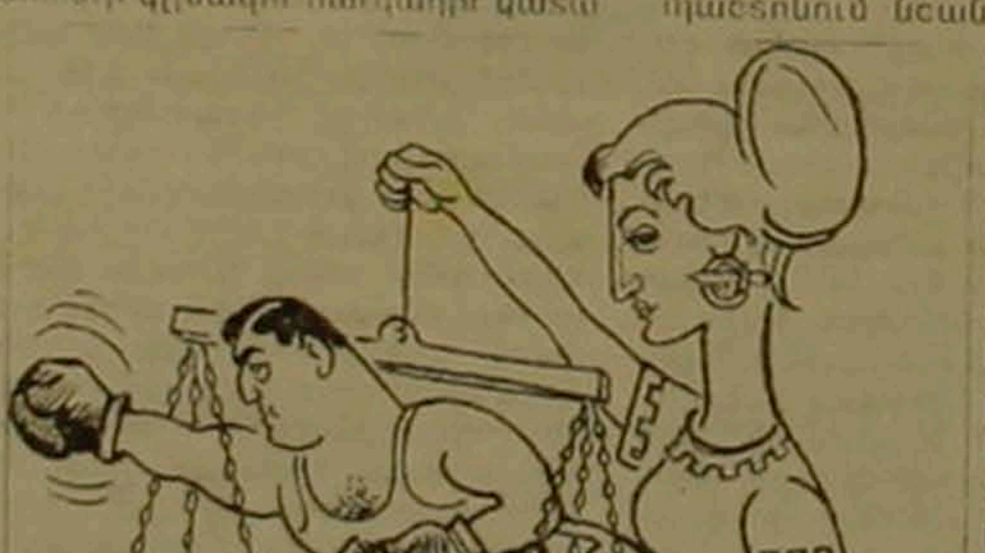

Գլխավոր հարկադիր կատարողին պաշտոնում նշանակում եւ ազատում է ՀՀ վարչապետը արդարադատության նախարարի ներկայացմամբ։

Հարկադիր կատարողը պետական ծառայության մեջ գտնվող պաշտոնատար անձ է։ Հարկադիր կատարողը ծառայական պարտականություններ կատարելիս կրում է համազգեստ, ունի տարբերանշաններ եւ խորհրդանշան, որոնց նմուշները հաստատում է արդարադատության նախարարը։ Հարկադիր կատարող կարող է նշանակվել բարձրագույն իրավաբանական կրթություն ունեցող ՀՀ քաղաքացին, որն իր մասնագիտական մակարդակով, առողջական վիճակով ունակ է կատարելու հարկադիր կատարողի պարտականությունները։

Հարկադիր կատարողներն իրավունք ունեն կիրառելու ֆիզիկական ուժ եւ հատուկ միջոցներ իրենց ցույց տրված դիմադրությունը կամ ծառայական պարտականությունների կատարման կապակցությամբ իրենց վրա կատարված հարձակումը կանխելու դեպքերում։ Հարկադիր կատարողներն իրավունք ունեն հրազեն գործադրելու իրենց վրա կատարված հարձակումը կանխելու համար, եթե առկա է նրանց կյանքին ու առողջությանը սպառնացող իրական վտանգ։

Ֆիզիկական ուժ, հատուկ միջոցներ եւ հրազեն կիրառելիս հարկադիր կատարողը պարտավոր է նախազգուշացնել դրանք կիրառելու մտադրության մասին։

Հարկադիր կատարողի աշխատավարձը կազմված է պաշտոնեական դրույքաչափից, դասային աստիճանի եւ երկարամյա ծառայության համար տրվող հավելավճարից։

Ն. Մ.

Ռուսաստան-Հայաստան միջխորհրդարանական համաձայնագիր

ՄՈՍԿՎԱ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ ՌԴ Դաշնության խորհրդի նախագահ Եգոր Ստրոեւը եւ Հայաստանի Ազգային ժողովի նախագահ Խոսրով Հարությունյանն այսօր ստորագրեցին [illegible] Ռուսաստանի Դաշնության խորհրդի եւ Հայաստանի [illegible] միջխորհրդարանական համագործակցության մասին։ [illegible] Խոսրով Հարությունյանի [illegible] Մոսկվա [illegible] Հայաստանի խորհրդարանի ղեկավար ընտրվելուց հետո։ Այն կայացավ նրա նախաձեռնությամբ ըստ Եգոր Ստրոեւի հետ ձեռք բերված համաձայնության։

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, Դաշնության խորհրդի նախագահը [illegible] Հայաստանի խորհրդարանի ղեկավարի հետ [illegible] եւ ԱՊՀ Միջխորհրդարանական [illegible] շրջանակներում [illegible] տանի հարցեր։

Հանդիպման ավարտից հետո Եգոր Ստրոեւը լրագրողներին հայտարարեց, որ «Ռուսաստանի եւ Հայաստանի [illegible]։

Կիեւյան կամուրջն էլի մեկին տարավ

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Փետրվարի 17-ին, ժամը 13-ի սահմաններում 1937 թվականին ծնված [illegible] Կիեւյան կամրջից [illegible]։

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

1998 թ. փետրվարի 20-ին Երեւանի Ազատության հրապարակում տեղի կունենա Արցախյան շարժման 10-ամյակին նվիրված հանրահավաք, որին կմասնակցեն եւ ելույթներ կունենան շարժման [illegible] քաղաքական գործիչներ եւ մտավորականներ։ Սկիզբը՝ ժամը 15-ին։

[illegible]

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է [illegible]
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ «Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր [illegible] / հեռ. 529221
Տնօրինություն / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
[illegible] «Ազգ» թերթի
[illegible]
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor: H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԸՆՏՐԱՐՇԱՎ

ՀԱՆՐԱՀԱՎԱՔ

Պարույր Հայրիկյան. «Ուզում եմ դառնալ ձեր ծառան, թեեւ ազատությունը սիրում եմ»

Հրաժարականների եւ առաջադրումների շքերթներին հաջորդած հանրահավաքային շքերթի «շրջանակում» երեկ Ազատության հրապարակում հավաքվել էին ԻՄ նախագահ Պարույր Հայրիկյանի աջակիցները եւ ուրիշներ: ԻՄ ավանդական հանրահավաքների համար միջոցառումը բազմամարդ էր, վերջին հանրահավաքների խորապատկերում՝ սակավամարդ: Ելույթ ունեցողները, ձեւավորվող նախընտրական ավանդույթի համաձայն, գերնպատակ համարեցին արդար ընտրությունների անցկացումը՝ կասկածի տակ առնելով նախընտրական «գործընթացը»: Արփիկի ԻՄ մասնաճյուղից Անման Խաչատրյանը զայրույթից ընդհատվող ձայնով մասնավորապես դժգոհեց ՀՅԴ-ից, որը, սեփական թեկնածու առաջադրելու փոխարեն, «համարձակվել է» պաշտպանել «Ռոբերտ Տեր-Քոչարյանին» (ՀԴԿ-ից այդ առնչությամբ շատերն են նեղացած.-Լ. Պ.): «Սրանից հետո ինչպե՞ս հավատանք արդար ընտրություններին: Արծիվը ճախրում է երկնքում, բայց ի՞նչ իմանանք, ի՞նչ արծիվ է», հարցրեց նա՝ նկատի ունենալով վարչապետին:

Պարույր Հայրիկյանը, շնորհակալություն հայտնելով հանրահավաքի մասնակիցներին՝ «աննպաստ եղանակին հրապարակ գալու համար», հիշեցրեց, որ իր ծրագրերը հերթով իրագործվել են: Նշելով, որ պետական գործիչը պարտավոր է ոչ միայն մարդկանց սրտից խոսել, այլեւ նրանց ներգրավել հայրենիքի կայացման գործընթացում, անակնկալ չհամարեց Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականը: «Ես այն մարդն եմ, որին հաջողվեց զորքաշովներին գահընկեց անել, սրանք ովքե՞ր են զորքաշովների համեմատ», ասաց ԻՄ նախագահը՝ կրկնելով հրաժարականի իրական պատճառի ԻՄ-ական վարկածը՝ օգտվելով առիթից, փախչել «Լեւոնի, Բաբկենի արտոնատության պատճառով» Եվրախորհրդի կողմից մերժվելու խայտառակությունից: Պարույր Հայրիկյանը բացատրեց նաեւ իր նախընտրական պայքարի մեջ մտնելու նպատակը: «Ես ուզում եմ դառնալ նախագահ՝ նախագահի լիազորությունները սահմանափակելու եւ ժողովրդի իրավասություններն ընդարձակելու համար: Ես ուզում եմ դառնալ ձեր ծառան, թեեւ ազատությունը սիրում եմ: Բայց երբ բժիշկն ուզում է հեռացնել հիվանդի կույրաղիքը, հարցնում է՝ ուզո՞ւմ ես, թե՞ չես ուզում: Այնպես որ, ինքներդ որոշե՛ք...», ավարտելով ասելիքը, ԻՄ նախագահը «գործնականության համար» անցավ հարցուպատասխանի ժանրին:

Լ. Պ.

Ազգային առաջադիմությունը պաշտպանում է Վազգեն Մանուկյանի թեկնածությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Փետրվարի 18-ին տեղի ունեցավ Ազգային առաջադիմություն կուսակցության համագումարը, որն առաջադրեց եւ որպես նախագահի թեկնածու պաշտպանեց Վազգեն Մանուկյանին: Այս կուսակցությունը ձեւավորվել է 1994 թվականին ՀՀՇ-ից հեռ[illegible] թեւի տրոհման հետեւանքով:

Համագումարի սկզբում ԱՄԿ նախագահ Ալբերտ Բաղդասարյանը նախ մասնակիցներին ու հյուրերին շնորհավորեց 1921 թվականի փետրվարյան ապստամբության եւ ղարաբաղյան շարժման տարեդարձերի առթիվ, այնուհետեւ վերլուծեց Հայաստանի անցած 8-10 տարիները, անդրադարձավ բացթողումներին եւ եզրակացրեց, որ ներկայումս իրավիճակի բարելավումը պետք է կապել Վ. Մանուկյանի հետ, որին 96 թվականից ի վեր պաշտպանում է ԱՄԿ-ն, եւ որի հետ իրենք համարյա տարաձայնություններ չունեն երկրի ապագայի հարցում: Ելույթ ունեցավ նաեւ Վազգեն Մանուկյանը եւ նշեց նախորդ իշխանությունների մի քանի հիմնական վրիպումները: Դրանք են, ըստ թեկնածուի, նախորդ իշխանավորների հեղափոխականությունը, երկրի կայունության ապահովումը իրենց իշխանության գլուխ մնալու հետ կապելը, արեւմտյան քաղաքակրթությունից միայն արտաքին կողմը յուրացնելը եւ ազգային շատ արժեքներից հրաժարվելը եւ այլն:

Թեկնածուն ավելի կարեւոր համարեց նոր եկող իշխանության հետագա քայլերը: Այդ առումով նա նախատեսում է լուծարել անօրինական ընտրված Ազգային ժողովը, ապա Սահմանադրության կետերին համապատասխան վերափոխել նույն այդ սահմանադրությունը, երկիրը դարձնել խորհրդարանական կառավարման եւ այլն: Համագումարում եղած ելույթներում, օրինակ՝ Խ. Ստամբոլցյանի, Վ. Զուռնաչյանի եւ այլոց, եւս պաշտպանվում էր Վ. Մանուկյանի թեկնածությունը, նշվում էր պետական հեռուստատեսության միակողմանի քաղաքականության վտանգի մասին, նաեւ խորհուրդներ էին տրվում իրենց պաշտպանած թեկնածուին: Խ. Ստամբոլցյանը մասնավորապես նշեց. «Փառք Աստծո, այսօր ՀՀՇ-ն հեռացել է, բայց նրա աղյուսները դեռ պահպանվում են», նշեց նաեւ, թե ազգի առջեւ հանցանք գործածները պետք է «հաշիվ» տան: Վերջում Ազգային առաջադիմություն կուսակցությունը քվեարկությամբ միաձայն հաստատեց Վազգեն Մանուկյանի թեկնածությունը:

ԱՍՈՒԼԻՍ

Բլեյան Աշոտն անձամբ է հարաբերվելու իր ընտրողների հետ

Հայրենասիրական շահը՝ գերխնդիր կամ բլեյանիզմ՝ ապագայի աչքերով

Նախագահի թեկնածու Բլեյան Աշոտը երեկ անդրանիկ նախընտրական ասուլիսն էր հրավիրել: Սուրբ Սարգիս եկեղեցու հարեւան շենքի առաջին հարկում «Խաղաղության» կուսակցության փլատակներից փյունիկի պես հառնած «Նոր ուղի» հասարակական-քաղաքական կազմակերպության նոր-նոր գրասենյակում ու տեղավորված է Բլեյանի նախընտրական շտաբը: Հուրախություն լրագրողական շրջանակների եւ «Մոլորակ» օրաթերթի ընթերցողի հայտնենք, որ շտաբը ղեկավարում է լրագրող Նիկոլ Փաշինյանը: Շտաբում ընդգրկված է նաեւ քաղաքական վերլուծաբան, «Նոր ուղու» «Նոր ուղի» շաբաթաթերթի խմբագիր Տիգրան Հայրապետյանը, որի ելույթներից եւ հոդվածներից հետո անվարան ինձ համառորեն «տանջող» «ո՞վ է, ո՞ւմ հետ է, ի՞նչ է ասելիք» հարցերը վերջապես տարանջատ պատասխան ստացան. «Բլեյան Աշոտի հետ է ասելիքն է, ընդդիմությունը «քրիս» է, իշխանությունները «քրիս» են, միակ այլընտրանքը... այո, «Նոր ուղին» է»:

Ինչեւէ, «հարգելի նախագահի հրաժարականից հետո» Բլեյան Աշոտի առաջադրման քաղաքացիական նախաձեռնությամբ, ինչպես պարզվեց, հանդես են եկել ուսանողներ, բնակիչներ, «իր» կրթահամալիրի աշխատողներ: Ընտրարշավին մասնակցելու նպատակն է օգնել, որ կայանա «ապագայի այլընտրանք տեսողների ընտրությունը», որն ի հայտ է բերելու «կկարողանա՞ն տատիկները, պապիկները, հայրիկները, մայրիկները, քույրերն ապագայի աչքերով նայել բլեյանիզմին»: Բլեյանն արդեն հանդիպումներ է ունեցել ընտրողների (որոնց հասկացա՝ իր համախոհների) հետ, տրամադրությունը տեղն է, վստահ է, որ պարտվելու չեն լինի: «Ես անձամբ եմ հարաբերվելու իմ ընտրողների հետ», խոսեցավ նա: Բլեյանը շահեկան է համարում իր բանավոր խոսքը, բայց մտադիր է «զորեղ փաստարկների» ազդեցության տակ շտկելով իր քաղաքական ծրագիրը, մաս-մաս ներկայացնել մամուլում: Բլեյանի գերխնդիրը «հայրենասիրական շահի» հաստատումն է (հասուն եմ, ընթերցողն այդ բառն ըստ էության կհասկանա), հենարանը՝ երեխաներ, պատանիներ, ուսանողներ, զինվորներ (իր երեկվա արտահայտությամբ), անշուշտ նաեւ «Նոր ուղին»: Վերջինս իր համար ոչ թե միջոց է, այլ նպատակ, «հասարակության զարգացման եռանդուն եւ արդյունավետ մասնակիցը»: «Ինձ շրջապատում են այնպիսի մարդկանցով, որոնք դուրս են մնացել կամ որոնց պոտենցիալը չի օգտագործվել», ասաց նա (ինչի՞ց են դուրս մնացել կամ ինչի՞ համար չի օգտագործվել, չխորանանք):

Լրագրողներն անսպասելիորեն պասիվ էին: Բլեյանի անբռնազբոս կեցվածքը ուղղակիորեն շինծու, եւ հարցուպատասխանն ըստ էության չկայացավ: «Ազգի» հարցերին՝ «Պատահակա՞ն է արդյոք օրվա (փետրվարի 18-ի) ընտրությունը, թե՞ առնչվում է ղարաբաղյան շարժման մեկնարկի 10-ամյակին» եւ «Ընտրապայքարի մեջ մտել եք հաղթանակի ակնկալիքո՞վ, թե՞ ավելորդ անգամ ձեր անձի շուրջ խոսակցություն ծավալելու նպատակով», Բլեյան Աշոտը պատասխանեց. «Նախընտրական շտաբ ունեմ, որ եթե նշանակել է օր, ես այդքան ժամանակ էլ չունեմ՝ ամեն մի հարց քննարկման առարկա դարձնելու համար: Լավ որ է ընտրված, խաղաղ որ է: 43 տարեկան եմ, այնպիսի խելք կենսագործություն ունեմ, որ ինքնահաստատման շրջանը հաստատ անցել է: Ծրագրով արդեն մարդ եմ (շուտով իմ քաղաքական կենսագրությունը կհրապարակվի, կհամոզվեք): Հանրապետության նախագահի պատասխանատու բարձր պաշտոնը մտնում է այդ

ծրագրի մեջ, որպես միջոց իմ քաղաքական հայացքների հայրենասիրական բազմազանությունը Հայաստանում հաստատելու համար»: 5-հազար դոլարանոց նախընտրական գրավի աղբյուրների վերաբերյալ մեր հարցին ի պատասխան Բլեյանն ասաց, որ բոլոր տեսակի թեկնածուների պես իրեն էլ հայտնի են երկու մեն դրամ ձեռք բերելու հազար ու մի ձեւեր. «Դա գրավ չէ, այլ ներդրում ապագայի մեջ: Չկա՞ն Հայաստանում գործարարներ, որ հասկանում են այդ»: Մեր հաջորդ հարցից («Քանի՞ տոկոս եք ակնկալում առաջիկա ընտրություններից») պարզվեց, որ Բլեյանն առանձին հույսեր չի կապում ընտրությունների առաջին փուլի հետ, բայց երկրորդ փուլի հնարավորությունը շահեկան է նկատում իր համար՝ թվային կանխատեսումներից ձեռնպահ մնալով:

Այդ հարցերի պատասխանելով Բլեյան Աշոտն ասաց, որ անտարբեր է իր հասցեին արվող հայտարարությունների նկատմամբ, քանի որ «Հազարան հավքի հետեւից գնացողը (նկատի ունի իրեն-Լ. Պ.) ձայներից շեղվելու իրավունք չունի» եւ համոզմունք հայտնեց, որ առաջիկա ընտրություններն, ի տարբերություն նախորդ ընտրությունների, որոնց ձախողվեցին «Նոր ուղու» ներկայացված չլինելու պատճառով, կայանալու «շանս» ունեն:

ԼՈՒՍԻՆԵ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Քաղաքական ներկապնակ. Մի երեխին՝ տասը շապիկ

Ստավրոպոլյան ծանոթս տարիներ առաջ բույն ու նվիրյալ կոմունիստ էր, ուզածի պես օգտագործում էր կուսակցության բարիքները, լուծելով իր կարիքները, օգտվում էր կոմունիստ նախարարների գործությամբ հատկացված կահույքներից ու ավտոմեքենաներից, տանը (դեռ էն ժամանակ) երկու հեռախոսագիծ ունենալու մեծաշնորհից, շրջկոմի քարտուղարների նվիրած դաչայատեղերից, առանձնատան շինարարության ու բնակարանի դեկորացիայի համար հավելյալ կատարվող վերանորոգումից, կոլտնտեսությունների ու սովխոզների նախագահների նայած բերք ու բարիք ընծաներից: Ծանոթս էլ պակաս առատաձեռն չէր, նա էլ նրանց առատաձեռնորեն ընծայում էր «հանճարեղ տողեր»: Ամրում էր ապահով ու փառքով տալիս կոմունիստական կուսակցությունը, մտքերով ու տողերով հավերժացնում նրա անմահությունը: Հետո, երբ այդ կուսակցության հիմքերը խարխլվեցին, ծանոթս զգալով փլուզվելու վտանգը, դուրս թռավ արագ, որ չմնա փլատակի տակ:

Հետո եկան ՀՀՇ-ականների ժամանակները: Սկսեց նրանց գովքը անել, որ ինքն էլ այդ շարքերում ամրանա: Բայց էդ «անխիղճները» չգնահատեցին նախկին կոմունիստի ծառայությունները: Հիասթափված ու նեղացած ծանոթս իր «փայլուն ու հանճարեղ» տողերով հրաժեշտյին կրակ բաց արեց նրանց վրա: Շատ չանցած զգեստը փոխեց, չափեց-ձեւեց, տեսավ, որ Դաշնակցությունը հզոր ու ամուր կուսակցություն է, հեռանկարային, հեռատեսորեն իր հեղինակային մտքերն ու տողերը ձոնեց նրանց ու... բախտը բերեց, դարձավ այդ կուսակցության անդամ: Լավ էր, շրջապատն ավելի մեծացրեց, պայմանները ավելի լավացրեց ու նորից փառք տվեց էդ կուսակցությանը: Բայց մի օր էլ, երբ սուր ճնշեցին այդ կուսակցության գլխին, նա անմիջապես հեռացավ նրանց շարքերից, խոստովանելով, որ ինքն այդ կուսակցության հանդեպ հավատ չուներ: Հին օրերի ծանոթս որոշ ժամանակ մտածում էր ու չէր կարողանում ճիշտ կողմնորոշվել քանի շահավետ ուղղությունը: Կառավարող իշխանության կուսակցության թրոն մտնել էր ԱԺՄ-ին չէր հաջողվում, դժգոհ՝ պատրաստված էր համարում: ԱԻՄ-ի ղեկավարի հեգնանքով դժիսը իր անձի նկատմամբ անվստահություն ու հակվածք էր տեսնում: Սիրով կմտներ ՌԱԿ-ին, բայց համարձակությունը չհերիքեց, ախր արանք էլ մեկ ուրիշ ձեւով էին ճնշվում ՀՀՇ-ի կողմից: ԱԻՄ-ն էլ ըստ ծանոթիս զգացածի, հաղթանակից շատ է հեռու: Այդպես երկար ժամանակ մնաց անորոշ կարգավիճակում, մինչեւ սկսվեց հրաժարականների հեւասպառ հիփ-շքերթը:

Հիմա իմ ծանոթ ստավրոպոլյանը անհանգիստ ու լարված վիճակում է, խառնաշփոթի մեջ: Էս քաղաքական խաղերից գլուխ չի հանում, իր կանխագուշակումներին չի վստահում, չգիտի, թե ո՞ր կուսակցության առաջնորդը կդառնա նախագահ, որ ինքը նախապես սկսի նրա նվագի տակ պարել: Զղջում է, որ անհեռատես գտնվեց ու շուտ հեռացավ Դաշնակցության շարքերից: Ստավրոպոլյան ծանոթս հիմա մղձավանջային կարոտախտով է տառապում իր առաջին հավատարիմ կուսակցությունը, նրա լենինյան գաղափարներն ու փառք է տալիս իր փառավոր տարիների «Փա՛ռք ՍՄԿԿ»-ին: Հիմա էլ կուզենար փառք տալ ՀԿԿ-ին, բայց վախենում է, որ ԿԿ-ն իրեն չի ների երդմնազանց լինելու համար: Մի քանի անգամ հավատափոխված ծանոթս իր անհեռատես արարքների համար այսօր է «ափսո՜ս»: Անկանխատես չարածների համար հոգոց հանելով ասում է. «Հազա՛ր ափսոս»: Հազար անգամ ափսոսում է անընդհատ արծարծվող հեղինակավոր հասարակական կազմակերպության ու ակնկալվող կուսակցության հաղթանակի համար, որ նախապես նրանց հետ բարեկամություն չի ստեղծել: Զղջումով ու ափսոսանքով ա՜խ է քաշում մտավորական ծանոթս ու... աղաչում:

Ախր ինքն էլ մեղք չունի, որ բնությունն իրեն ընդամենը մի երես է տվել, իսկ տոտալիտար կյանքը նրա երեսին հագցրել է մի քանի գունավոր շապիկ:

Բնավ զարմանալու կարիք չկա. նա հո միակը չէ, հազար հատ հաշվեք, ու ամենքի անունը տալիս մատներդ հերթով ծալեք, հաշվեք ու տեսեք, թե մեր ազգային խորհրդարանում նրա նման քանի-քանի սը կան:

[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընտրական

Կարեն Դեմիրճյանի թեկնածության առաջադրումը նախագահական ընտրություններում նախընտրական ամենամեծ անակնկալն էր եւ, իսկապես, բազմաթիվ խաղաքարտեր խառնեց նախագահի ավանդական եւ «նորելուկ» թեկնածուների հաշվարկներում: Սա յուրօրինակ «ձիու քայլ» էր՝ հեռահար քաղաքական հաշվարկով, որի արդյունավետությունը Հայկոմկուսի նախկին առաջին քարտուղարի եւ սույն նախընտրական «ցախի» համահեղինակների օգտին դժվար է գերագնահատել: Կարեն Դեմիրճյանի նկատմամբ անձնական հակակրանք չտածելով, անհանգստացած են այսպես կոչված «ղարաբաղյան վտանգից»: Վերջինս ցավալիորեն կենսունակ է այսպես ասած «հասարակ մարդկանց» շրջանում, որին, դեռեւս իշխանության գալու նախաշեմին ՀՀՇ-ական վերնախավը «սուսկում» էր ղարաբաղցիների՝ կայսրության N-րդ էշելոնը, իսկ ծգծգվող մայրամուտից Հայաստանի սոցիալական անհաջողությունների պատճառը լինելու մտայնությունը, որ բոլոր դեպքերում անըմբռնելի է տասնամյա վաղեմության հիշարրերի» թվարկումը տվյալ դեպքում նախընտրական քարոզչության ոլորտից չէ, այլ նպատակ ունի հիմնավորել նախընտրական այն փոթորկի անկայունությունը, որ ի հայտ եկավ շատերի համար անսպասելի առաջադրումից հետո: Նախագահի թեկնածուներն արտաքուստ անհանգստացած չեն այդ «մետամորֆոզից», իսկ Վազգեն Մանուկյանը տարակուսելի ոգեւորությամբ պնդում է, թե հաղթելու է: Սակայն ուշագրավ է, որ հատկապես Դեմիրճյանի «խաղի մեջ մտնելուց» հետո շրջանառության մեջ դրվեց նախընտրական արհաղորդագրությունները պետական լրատվության միջոցներով: Մեղադրանքի հեղինակները, թերեւս, ակնկալում են, թե Ռոբերտ Քոչարյանը պիտի սառեցնի իր պետական գործունեությունը՝ մյուս թեկնածուների նկատմամբ հավասար մեկնարկային պայմաններ ապահովելու համար, իսկ պետական լրատվական միջոցները հրաժարվեն առօրյա շրջատվությունից՝ Քոչարյանին չգովազդելու նկատառումով:

Սրան զուգահեռ, գործի է դրվում բամբասանքի մեքենան, որի «արտադրանքի» համաձայն, մարզպետ-

Ո՞ւմ է հարմար նախագահական ընտրությունների ապականումը

միրճյանը, որ մի տեսակ «քաղաքական ճգնավորի» դեր էր ստանձնել իր պաշտոնանկությունից ի վեր՝ դիտորդի կարգավիճակը նախընտրելով քաղաքական անցուդարձերի եւ հաճախ անմաքուր խաղերի մասնակցի դերակատարությունից, վստահաբար պղտոր ջրում ձուկ որսալու համար չէ, որ վերադառնում է քաղաքական ասպարեզ: Եթե վերադառնում է, ուրեմն՝ լուրջ պատճառ ունի եւ հնարավոր է համարում նպաստել Հայաստանում եւ «նրա շուրջ» ստեղծված իրավիճակի առողջացմանը (հակված եմ ենթադրելու՝ ոչ թե Հայաստանի ներկայիս իշխանությունների դեմ, այլ՝ «հետ» սկզբունքով գործելով): Դեմիրճյանը վտանգավոր մրցակից է, առաջին հերթին Սերգեյ Բադալյանի համար, եւ այս տեսակետն այնքան «աքսիոմատիկ» է, որ հիմնավորման կարիք չունի: Դեմիրճյանը վտանգավոր է Ռոբերտ Քոչարյանի համար, եթե, տրամաբանության (եւ մեր ենթադրությանը) հակառակ, գործելու է նրա դեմ. կոմկուսի նախկին լիդերի օգտին կքվեարկեն ինչպես համակարգային փոփոխությունների կողմնակիցնե[illegible] լայն խավերը, որոնք Քոչարյանին, այնուամենայնիվ, մասնակից են համարում իրենց վիճակի վատթարացմանը, այնպես էլ նրանք, ովքեր Վազգեն Մանուկյանի մեջ տեսնում են նախկին ՀՀՇ-ականին եւ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի նախկին զինակցին, ովքեր վախեցած են ՀՀՇ-ական նախադեպի՝ «սովածների» իշխանության գալու դառը փորձից, նրանք, ովքեր, Ռոբերտ Քոչարյանի

ժան օրերին բառացիորեն «միացման» գաղափարի քուրայում այրվող ժողովրդի պարագայում: Սա իբրեւ «քնարական շեղում» նախընտրական տրամադրությունների խճանկարից:

Կարեն Դեմիրճյանը հարմար թեկնածություն է նաեւ այն առումով, որ արտաքին աշխարհը մեծագույն ցանկության դեպքում անգամ նրա կերպարն անկարող է կապել «պատերազմի կուսակցության», արցախյան կարգավորման հարցում կոշտ գծի ներմուծման հետ, թեեւ դժվար է ենթադրել, թե անցած տարիների հսկայական տեղաշարժերը (Հայաստանի անկախացում, արցախյան ազատամարտ) անփոփոխ են թողել հիմնախնդրի վերաբերյալ Դեմիրճյանի մոտեցումները, որը 1988-ին բացառում էր հիմնախնդրի հայանպաստ կարգավորումը ԽՍՀՄ շրջանակներում: Տասնամյա հեռվից դժվար է հիմնավորված համարել նաեւ Դեմիրճյանի բռնապետության, հակաժողովրդավարության հետեւորդ լինելու վերաբերյալ խոսակցությունները: Եթե նրա նախկին գործընկերներ, խորհրդային նոմենկլատուրայի [illegible] ներկայացուցիչներ Շեւարդնաձեն եւ մանավանդ Ալիեւն արագորեն «յուրացրին» ժողովրդավարության այբուբենը, ապա խորհրդային ֆանատիզմին երբեւէ տուրք չտված, ըստ այդմ ոչ միայն Հայաստանում, այլեւ նախկին ԽՍՀՄ մյուս երկրներում դրական վարկանիշ վայելած Դեմիրճյանին «բռնապետի պատմուճան» հագցնելը ծիծաղելի է:

Դեմիրճյանի թեկնածության «թեւավը «շատ ավելի պղտոր» հանգամանքներում սկսելու, մինչ այդ քաղաքական ուժերի եւ իշխանության ներկայացուցիչների կողմից տարփողվող ազատ ու արդար ընտրությունների նկատմամբ էական վերապահումների վարկածը, որի «առաջամարտիկի» դերն ստանձնել է քաղաքական շրջանակներում եւ բնակչության շրջանում խախուտ վարկանիշ վայելող Ռուբեն Թորոսյանն՝ իբրեւ Վազգեն Մանուկյանին աջակցող հասարակական կենտրոնի նախագահ: Ընդդիմության նախկին միասնական թեկնածուի համար վերջինիս ակտիվությունը կարող է ծառայել ավելի շուտ հակաքարոզչության, քան քարոզչության ենթատեքստում, ինչպես ժամանակին Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի դեմ շուռ եկավ «հոգնուց» նրա ծավալված անշնորհք քարոզչությունը:

1995 թ. խորհրդարանական ընտրություններից ի վեր առաջին անգամ հայկական հեռուստատեսությունը «լռյալ» է նախագահի թեկնածուների նկատմամբ եւ ձեռնպահ է մնում վերջիններիս առնչվող հաղորդագրությունները բույնի տարբեր [illegible] պակասությունից, այս անգամ, սակայն, նույնպես մեղադրվելով «հասարակական կարծիքի մշակման դատապարտելի ուղի ընտրելու» մեջ: Մասնավորապես այդպիսին է համարվում «դեռեւս չառաջադրված» անձի (Քոչարյանի) նպատակային քարոզչությունը, նրա թեկնածության պաշտպանությունը քաղաքական-հասարակական կազմակերպությունների կողմից, այդ մասին տարաններին կարգադրվել է «էս գլխից» կեղծել ընտրությունները, դպրոցների տնօրեններին՝ նախապատրաստել ընտրությունների խեղաթյուրումը: Հաշվի առնելով իշխանության դեկում կանգնածներին կուրորեն սատարելու տեղական իշխանությունների սովորությունը, այդ գործոնը բացառել չի կարելի: Անընդունելի է, սակայն, նշված «նախաձեռնությունն» անվերապահորեն Քոչարյանից բխեցնելու միտումը: Նախաձեռնություն, որ, հնարավոր է, հակաքարոզչական արմատներ ունի եւ պիտի որ հենց Քոչարյանի կողմից էլ կասեցվի: Եվ քանի որ «ոչ լեգիտիմության սինդրոմը» Քոչարյանին շատ ավելի քիչ է հարկավոր, քան մյուս թեկնածուներին, ապա նա պետք է մեկընդմիշտ պարզի իր առաջադրման օրինականությունը՝ վերջ տալով ներսուղից այդ առնչությամբ ծավալվող հանդիմանություններին: ԼՂՀ նախկին նախագահը, որ նախընտրական «բումի» մեկնարկում քիչ հավանական համարեց իր առաջադրումը, յոլա կգնար առանց այդ պաշտոնի: Իսկ եթե Հայաստանը համար կգտնի «յոլա գնալ» առանց Քոչարյանի՝ ապա ավելի վատ... մեզ համար:

Համենայն դեպս, այս պահին դատելով հնարավոր պարտությունը «հիմնավորելու» քաղաքական որոշ շրջանակներում ուրվագծվող ռազմավարությունից, ընտրություններն ապականելու վտանգը «միանշանակ» իշխանությունների հետ կապելը մոլորություն է, եթե չասենք ավելին:

ԱՆՆԱ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Նոր նախագահի քաղաքականությունից է կախված ղարաբաղյան խնդրի լուծումը

Սպասումով եւ անհամբերությամբ լի օրերի շեմքում, ամենուր, տրոփում է մի հարց ո՞վ է լինելու հանրապետության նոր նախագահը, ում մեջ ժողովուրդը ցանկանում է գտնել վերջին տանջալից 10 տարիների մեջ ձգվող եւ իրենց լուծումները չստացած քաղաքական, տնտեսական, բարոյական խնդիրների պատասխաններ ու վաղվա օրվա խաթարված հավատը վերականգնող կայուն երաշխիքներ:

Անցած 8-10 տարիները մեզ համար փորձության տարիներ էին նաեւ: Հասցրեցինք ճանաչել գրեթե բոլոր նրանց, ովքեր արցախյան շարժման ալիքի վրա հայտնվեցին իշխանության տարբեր օղակներում ամեն մեկն իր մասնաբաժնով:

Եվ այսօր ինչ էլ խոսելու, խոստանալու լինեն տարբեր կուսակցությունների ղեկավարներ ու թեկնածուներ, մեկ է մենք ընտրելու ենք նրան, ում խոսքի եւ գործի ներդաշնակությունը տեսնում ենք անցած 10 տարիների հեռվից: Թե չէ ինչ-որ մեկը կարող է գալ իշխանության, մի քանի տարի կատակել եւ վերջում հայտարարել թե հերիք է, «պահն է լքանելու»: Շնորհակալություն, լքացանք եւ այդ լքության ողջ սթափությամբ գնալու ենք նոր ընտրության: Այսօր, ավելի քան երբեւէ, սխալվելու իրավունք չունենք, որովհետեւ հասել ենք մի եզրի, որտեղից այլեւս նահանջելու տեղ չունենք:

Ինձ համար, որպես Հայաստանի քաղաքացու, այս նախագահի ընտրությունը ճակատագրական է այն քանով, որքանով պատերազմի ելքը կանխորոշող Շուշիի ազատագրումը եղավ: Չափազանցություն չէ թերեւս, որովհետեւ նոր նախագահի ծրագրից ու քաղաքականությունից է կախված արցախյան հիմնախնդրի լուծումը, հետեւաբար Հայաստանի ապագան: Իսկ ես ուզում եմ ամուր կանգնել այս հողի վրա եւ հավատալ, որ մեր որդիները ապրելու են խաղաղ երկնքի տակ, մեր հայրենիքում՝ իրավական պետության մեջ:

Անվերապահորեն հավատում եմ բոլոր նրանց, ովքեր զենքը ձեռքին կռվեցին Արցախում: Նրանցից մեկը պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանը, այսօր էլ առաջին գծում կանգնած զինվորը, այդ ծանրագույն պարտականությունը ոչ թե նվեր ստացավ, ինչպես իշխանական բուրգ մագլցած շատերը, այլ վաստակեց: Վաստակեց Արցախում փորված առաջին խրամատից սկսած: Իսկ մեր պատմության եւ արցախյան գոյամարտի մնայուն էջերից մեկը հանդիսացող մահապարտների գորագունդը, որը կազմվեց նրա կոչով ու ղեկավարությամբ, հայտնի է, թե ինչ նշանակություն ունեցավ պատերազմի ամենաբեկումնային փուլերից մեկում եւ ընթացքում առհասարակ: Եվ մեր բանակի ստեղծման, կայունացման ու հզորացման գործում նրա ունեցած ավանդն ու դերը, եւ բանակի հանդեպ ժողովրդի օրավուր աճող վստահությունը ինձ իրավունք են տալիս հավատալու Վազգեն Սարգսյան պետական գործչի հայրենասիրությանն ու նվիրվածությանը:

Մեծ հավատ ունեմ Րաֆֆի Հովհաննիսյանի հանդեպ: Ցավոք, նրան չտրվեց հնարավորություն իր ուժերն ու կարողությունները լիարժեք տրամադրելու մեր երկրի ու պետության կառուցման գործին, մանավանդ արտաքին հարաբերություններում, ու թեեւ շատ կարճ տեւեց նրա գործունեությունը, բայց այդ ընթացքում նա մեզ ներկայացավ իր տոհմիկ հայրենասիրությամբ ու նվիրումով, ազգային գաղափարախոսության խոր կենսարմատներով ու անպարտելիությամբ:

Եթե այսօր Ռոբերտ Քոչարյանը, որը խորապես վայելում է ժողովրդի հարգանքն ու վստահությունը, համարվում է Ղարաբաղի եւ Հայաստան-Ղարաբաղ անքակտելի կապի խորհրդանիշը, ապա Րաֆֆի Հովհաննիսյանը կարող է դառնալ հայրենիք-սփյուռք կենսականորեն անհրաժեշտ կապի ջատագովն ու հենարանը: Լիահույս եմ, որ նրան նորից հնարավորություն կընձեռվի իր ուժերն ու կարողությունները ներդնելու մեր պետության կառուցման կարեւորագույն գործում:

Իսկ ՀՀ նախագահական ընտրություններում ես իմ ձայնը կտամ այն թեկնածուին, ում համար ազգային գաղափարախոսությունը ոչ թե ինչ-որ «կատեգորիա» է, ավելին՝ «կեղծ կատեգորիա», այլ արյան, հողու, մտքի եւ մարմնի մեջ ներծծված կենսավիճակ, բնազդ եւ միաժամանակ բարձր գիտակցություն ու հավատ: Նրան, ով ազգայինի հետ մեկտեղ ունի պետական մտածողություն, ով սերվում է հայոց տոհմական արմատներից, ով անխառնածին ընտանիքի զավակ է ու հայր եթե ամուսնացած է: Կարծում եմ՝ չափազանց կարեւոր է, որ հայոց առաջին տիկինը լինի տոհմիկ հայուհի:

Փառք Աստծո, մենք այս անգամ լայն հնարավորություն ունենք մեր ձայնը տալու ցանկալի թեկնածուին, որովհետեւ կա ընտրության լայն դաշտ, եւ չի գործելու «չարյաց փոքրագույնը» չգրված կարգախոսը, ինչպես դա եղավ 1996 թ. ընտրություններում:

Ավարտելով շնորհակալություն եմ հայտնում վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանին Հայ հեղափոխական դաշնակցության վերագրանցման՝ կուսակցության անդամների դատավճռի վերանայման համար:

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐ

Ընտրողին չի կարելի ապակողմնորոշել

Այսօր արդեն հայտնի են 14 հոգու անուններ, որոնք մասնակցելու են ՀՀ նախագահական ընտրություններին, եւ մինչեւ փետրվարի 20-ի ժամը 18-ը անկասկած նոր թեկնածուներ կառաջադրվեն: Ընտրություններին մնացել է մեկ ամսից քիչ ժամանակ: Հավանաբար շուտով սկսվելու է քաղաքական սելեկցիայի գործընթացը, որն ինքնին արտառոց բան չէ, առավել եւս նախընտրական շրջանում: Գուցե արդեն սկսվել է. չունենալով հավաստի տեղեկություններ, այնուամենայնիվ, հնարավոր ենք համարում նման ենթադրություն: Այն արդարացված է ոչ միայն պահի տրամաբանությամբ եւ քաղաքական որոշ կազմակերպությունների ըստ այդմ աջակցությամբ, այլեւ հայտարարվող ու լսվող այն տեսակետների մատուցման եղանակով, որը ներկայումս շրջում է հանրապետության երթային հրապարակներում:

Անկեղծ ասած, չեմ կարող հասկանալ, թե ո՞ր «հաշվարկի» համաձայն է Կարեն Դեմիրճյանը «ձայներ խլելու» հատկապես Սերգեյ Բադալյանից եւ Վազգեն Մանուկյանից: Անհասկանալի է սկզբունքը. թե ինչո՞ւ ոչ, օրինակ, Ռոբերտ Քոչարյանից կամ նույն Պարույր Հայրիկյանից:

Վերջիվերջո, փաստը մեկն է. ԱԺՄ նախագահը քաղաքական առումով առնվազն նույնքան հեռու է Սերգեյ Բադալյանից, որքան ՀՀ վարչապետը: Հիշյալ կանխատեսումները, որոնք իրոք անհիմն են (եթե նույնիսկ այդպես էլ լինի), մեղմ ասած, անտեսում են հենց գաղափարի գործոնը: Գաղափարային ընկերներին եւ նույնիսկ դաշնակիցներին դարձնում են անձնական հակառակորդ: Այլ կերպ ասած, անձնավորվում է գաղափարը: Ցավն այն է, որ սա ավանդույթ է: Ընդ որում ավանդույթ, որն ունի նաեւ օբյեկտիվ ծագում: Գաղտնիք չէ, որ հանրապետությունում գործող քաղաքական կազմակերպությունները հայտնի են ոչ այնքան իրենց ծրագրերով կամ գործունեությամբ, որքան մեկ-երկու առաջնորդի անուններով:

Նրանք են այս կամ այն կուսակցության գաղափարախոսության կրողները, ուստի եւ հայտնի տարածայնությունների համակարգում հնարավոր չի եղել անջատել անձնականը գաղափարայինից:

Եվ այսօր, երբ նման մթնոլորտի պարզեցման ուղղակի կենսական անհրաժեշտություն է զգացվում, կրկին եւ արդեն արհեստականորեն անձնավորվում է նախընտրական պայքարը, մինչեւ իսկ անհեթեթ ու աներեւակայելի «տանդեմի» ստեղծման՝ Սերգեյ Բադալյան-Վազգեն Մանուկյան: Տանդեմ ասելով հասկանանք ոչ թե դաշինք, այլ միավոր, որից եւ կարելի է ձայներ խլել:

Նման եւ շատ ուրիշ ենթադրություններ ոչ միայն անտեղի են, այլեւ՝ ավելորդ: Ավելորդ այն առումով, որ թե Ռոբերտ Քոչարյանը, թե Վազգեն Մանուկյանը, թե Կարեն Դեմիրճյանը եւ թե ուրիշ մի արժանավոր աշխատելու են միեւնույն թիմում, քանզի երկիրը ունի նման պահանջ: Նրանք բոլորը պետության պատվերն են:

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականն այն անձրեւն էր, որը իշխանական մեր բացատում ծնունդ տվեց նաեւ քաղաքական սնկերի: Նրանցից են, օրինակ, Վիգեն Խաչատրյանը կամ Աշոտ Բլեյանը: Համաձայն եմ նույնիսկ նրանցից մեկի նախագահությանը, միայն թե ընտրությունները լինեն ազնիվ եւ արդար:

Քաղաքական կանխատեսումը զգույշ գործ է: Կառուցելիս պետք է փորձել դուրս գալ այս կամ այն ուժերին՝ զուգահեռաբար ընդգծելով սեփական պայծառատեսությունը: Եթե այսօր խոսվում է նույն Կարեն Դեմիրճյանի ձայների մասին, չմոռանալով ասելիքի ենթատեքստը, ապա դա կարող է խրտնեցնել բնակչությանը: Ընտրողներին պետք է ներարկել հավատ: Նրան այսօր մի մեծ սկուտեղի վրա մատուցված է այն, ինչը իրեն դուրս էր բերել փողոցներ՝ վտանգելով կյանքը: Ընդ որում նա չի ստացել դա եւ նոր միայն, հիմա իր համար շատ անհասկանալի եղանակով է տեր դառնում դրան: Այսօր քիչ անպատրաստ ընտրողը կողմնորոշման կարիք ունի: Եվ ասել, թե նա կամ նա ձայներ է խլելու սրանից կամ նրանից, ապակողմնորոշման նոր ձեւ է:

ԱՐԹՈՒՐ ՂԱԶԱՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

Կիպրոս. Գլավկոս Քլերիդեսը վերընտրվեց չնչին առավելությամբ

Նիկոսիայի մեր սեփական թղթակից Ջորջ Տեր Բարոնը՝ մեկնաբանելով տեղի ունեցած նախագահական ընտրությունները, գրում է, որ վետերան քաղաքագետ Գլավկոս Քլերիդեսը փոքր տարբերությամբ պարտության մատնելով իր հակառակորդ Ջորջ Յակովուին, վերընտրվել է երկրի նախագահի առաջիկա հինգ տարիների համար։ 60 տարեկան երբեմնի արտգործնախարար Յակովուին պաշտպանում էին նախկին նախագահ եւ ներկայիս երկրի Ներկայացուցիչների պալատի նախագահ Սպիրոս Կիպրիանուն, նրա կենտրոն-աջակողմյան դեմոկրատական կուսակցությունը, ինչպես նաեւ ԱԿԵԼ կոմունիստական կուսակցությունը։ Ընտրությունների առաջին փուլում, որի ընթացքում յոթ թեկնածուներ էին մրցակցում, Յակովուն մի փոքր առավելություն ուներ Քլերիդեսի նկատմամբ, սակայն նրանցից ոչ մեկն էլ չապահովեց պահանջված 50 տոկոսից ավելի քվեները։ Ձայների քանակի այս չնչին տարբերության առումով էլ ներկա ընտրությունները դարձան ամենանշանակալին կղզու անկախության անցած 38 տարիների ընթացքում։

Քլերիդեսի ուսերին այժմ ծանրանում է նախընտրական արշավի ժամանակ խոստացված կուսակցական տարակարծությունները հարթելու պարտականությունը, որն ինչքան էլ դժվար լինի, պետք է հաղթահարվի, քանի որ եվրամիությանն անդամակցելու հանրապետության հույսերը մեծապես կախված են կղզու 82 տոկոսը կազմող հույն բնակչության միասնականությունից։ Միացյալ Եվրամիության անդամ երկրների մեծամասնությունը պաշտպանում է Կիպրոսի անդամակցության դիմումը, արեւմտյան իշխանություններից ոմանք արջի ծառայություն մատուցելով Միացյալ Նահանգների թուրքամետ քաղաքականությանը, նշել են, որ բանակցություններում կիպրոսցի թուրքերի մասնակցությունն առնվազն ցանկալի պիտի լիներ։

Մյուս կողմից, Քլերիդեսի հաղթանակը կղզու ապագայի համար նշանակալի առավելություն կարելի է համարել, քանի որ կոմունիստների պաշտպանությունը վայելող որեւէ թեկնածուի հաղթանակը դրականորեն չէր ընդունվելու Արեւմուտքի կողմից։

Քլերիդեսն արդեն իսկ անդամակցության բանակցությունների մասնակցող պատվիրակության ղեկավար է նշանակել նախկին նախագահ Ջորջ Վասիլյուին։

Միլիոնատեր Վասիլյուն 1988-ի ընտրություններում ԱԿԵԼ-ի աջակցությամբ հաղթանակ էր տարել Քլերիդեսի նկատմամբ, սակայն հինգ տարի անց, 1993-ին, զրկվելով այդ աջակցությունից, իշխանությունը զիջել էր Քլերիդեսին։ Ներկա ընտրությունների առաջին փուլում Վասիլյուի կողմնակից քվեարկողների չորս տոկոսը երկրորդ փուլում, Քլերիդեսի կողմն անցնելով, ապահովեցին վերջինիս հաղթանակը։ Երկու անձնավորություններն էլ միեւնույն տեսակետներն են պաշտպանում Կիպրոսի խնդրի ապագայի եւ միջազգային նշանակության վերաբերյալ։ Սակայն ընտրություններից ամենամեծ օգտվողը եղավ Վասոս Լիսարիդեսն ու նրա ԷԴԵԿ սոցիալիստական կուսակցությունը։ Քլերիդեսն առաջին փուլի օրը հայտարարել էր, որ հաղթության դեպքում կկազմի ազգային միասնության կառավարություն։ Լիսարիդեսն անմիջապես հինգ կետից բաղկացած առաջարկություն ներկայացրեց կազմելու «էկումենիկ» մի կառավարություն, որը Կիպրոսին կառաջնորդեր 21-րդ դար եւ դեպի եվրամիություն։ Նման առաջարկը նախագահական երկու թեկնածուներից ոչ մեկն էլ չէր կարող մերժել։ Ապահովության համար Լիսարիդեսի տեղակալներից մեկը պաշտպանեց Քլերիդեսին, իսկ մեկ ուրիշը՝ կուսակցության առաջին փոխնախագահը, հայտարարեց, որ կպաշտպանի Յակովուին։ Ելքը պարզ էր, ով էլ հաղթեր «մրցարշավը», ԷԴԵԿ-ն ապահովելու էր առնվազն մեկ նախարարական աթոռ այն պատճառաբանությամբ, որ իրենց քվեն վճռական դեր է խաղացել։

Յակովուն եւ նրա կողմնակիցները ընտրության ողջ ընթացքում բացասական վերաբերմունք էին որդեգրել Քլերիդեսի հանդեպ։ Նրան մեղադրում էին անձեռնհասության, հովանավորչության եւ թուրքական անհանդուրժողականության դիմաց ցուցաբերվող փափկության մեջ։ Նույնիսկ ընտրությունների ավարտից հետո նրա առաջին հակազդեցությունը եղավ այն, որ «անարդար խաղ» անվանեց ամբողջ գործընթացը։ ԱԿԵԼ-ի կեցվածքը հասկանալի էր, քանի որ սա երկրորդ պարտությունն էր նախագահական ընտրություններում, ուստի եւ մեծ հարված՝ կուսակցության առաջին քարտուղար Դիմիտրիս Քրիստոֆիասին։ «Մեզ դավաճանեցին», հայտարարեց կուսակցության ներկայացուցիչը, ակնարկելով, որ երիտասարդ քվեարկողներին «անբարոյական միջոցներով ստիպել են քվեարկելու հօգուտ ծայրահեղ աջակողմյանների»։ ԱԿԵԼ-ն ու դեմոկրատական կուսակցությունն առաջին մի քանի շաբաթների ընթացքում ժողովներ են գումարելու՝ պարզելու իրենց թեկնածուների պարտության պատճառները։

Ամենահատկանշական երեւույթը, սակայն, երիտասարդ քվեարկողների պարագան էր (առաջին անգամ քվեարկողների տարիքը 21-ից իջեցվել էր 18-ի), որոնք հստակորեն դեպի աջ էին կողմնորոշվել։

Գլավկոս Քլերիդեսը քաղաքագետ եւ փաստաբան Իոանիս Քլերիդեսի որդին է։ 78 տարեկան է։ Կրթությունը ստացել է Լոնդոնում։ Լինելով իրավաբան, նա վերջին 50 տարիների ընթացքում նշանակալի դեր է խաղացել Կիպրոսի քաղաքական կյանքում։

Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի օրերին Լոնդոնում իրավաբանականի ուսանողը ծառայում է արքայական օդուժի շարքերում, թռիչքներից մեկի ժամանակ նրա ինքնաթիռը խփվում է, եւ նա գերի է ընկնում, սակայն հաջողվում է փախչել նացիստական ճամբարից։ 1955-59-ի Կիպրոսի ազատագրական շարժման օրերին, որպես իրավաբան, բրիտանական դատարաններում պաշտպանել է մի շարք կիպրոսցի ազատամարտիկների։ Նա մասնակցել է Կիպրոսի անկախության ու հանրապետության հռչակման միջազգային բանակցություններին։ Անցումային շրջանում (1959-1960) նա եղել է արդարադատության նախարար եւ գլխավորել հույն կիպրացիների պատվիրակությունը համատեղ սահմանադրական հանձնախմբի քննարկումներում։ 1960-76 թթ. նա խորհրդարանի նախագահն է եղել։ Արքեպիսկոպոս Մակարիոսի հետ տարակարծիք լինելու հետեւանքով նրան պաշտոնանկ են անում 1976-ին, սակայն նա կարողանում է վերադառնալ 1985-ին իր հիմնած նոր «Ժողովրդավարական միավորում» կուսակցության տարած ջախջախիչ մեծամասնության շնորհիվ։ Կուսակցության նախագահի պարտականություններից հրաժարվել է 1993-ին՝ նախագահ ընտրվելու կապակցությամբ։

Քլերիդեսն ամուսնացած է Բոմբեյի ամենահայտնի հնդիկ ընտանիքներից մեկի դստեր՝ Լիլայի հետ։ Ունի մեկ դուստր, որը խորհրդարանի անդամ է։ Շատ է սիրում ծովը, նախասիրած «հոբբին» անեկդոտներ պատմելն է։

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Իրաքյան ճգնաժամը զինուժով չի լուծվում

Դա պայմանավորում են թռիչքազերծ գոտիները

Թուրքիան Բալկաններում, Սեւ ծովի ավազանում, Անդրկովկասում, Միջին Ասիայում եւ Միջին Արեւելքում ակտիվ քաղաքականություն է վարում։ Նա միաժամանակ բախվում է այնպիսի խնդիրների, ինչպիսին է Կիպրոսինը, քրդական հարցը եւ թուրքական լիրայի մոլեգնող արժեզրկումը։ Ակտիվ քաղաքականությունը եւ անհետաձգելի խնդիրների առկայությունը Թուրքիայի տեսանկյունից ենթադրում են օրակարգի խճճում։ Իրաքյան արդեն երրորդ ճգնաժամը կարծես գերազանցում է բոլոր ենթադրությունները, Թուրքիային կանգնեցնում է երկընտրանքի առաջ եւ համապատասխանաբար ծանրաբեռնում է նրա առանց այդ էլ խճճված օրակարգը։

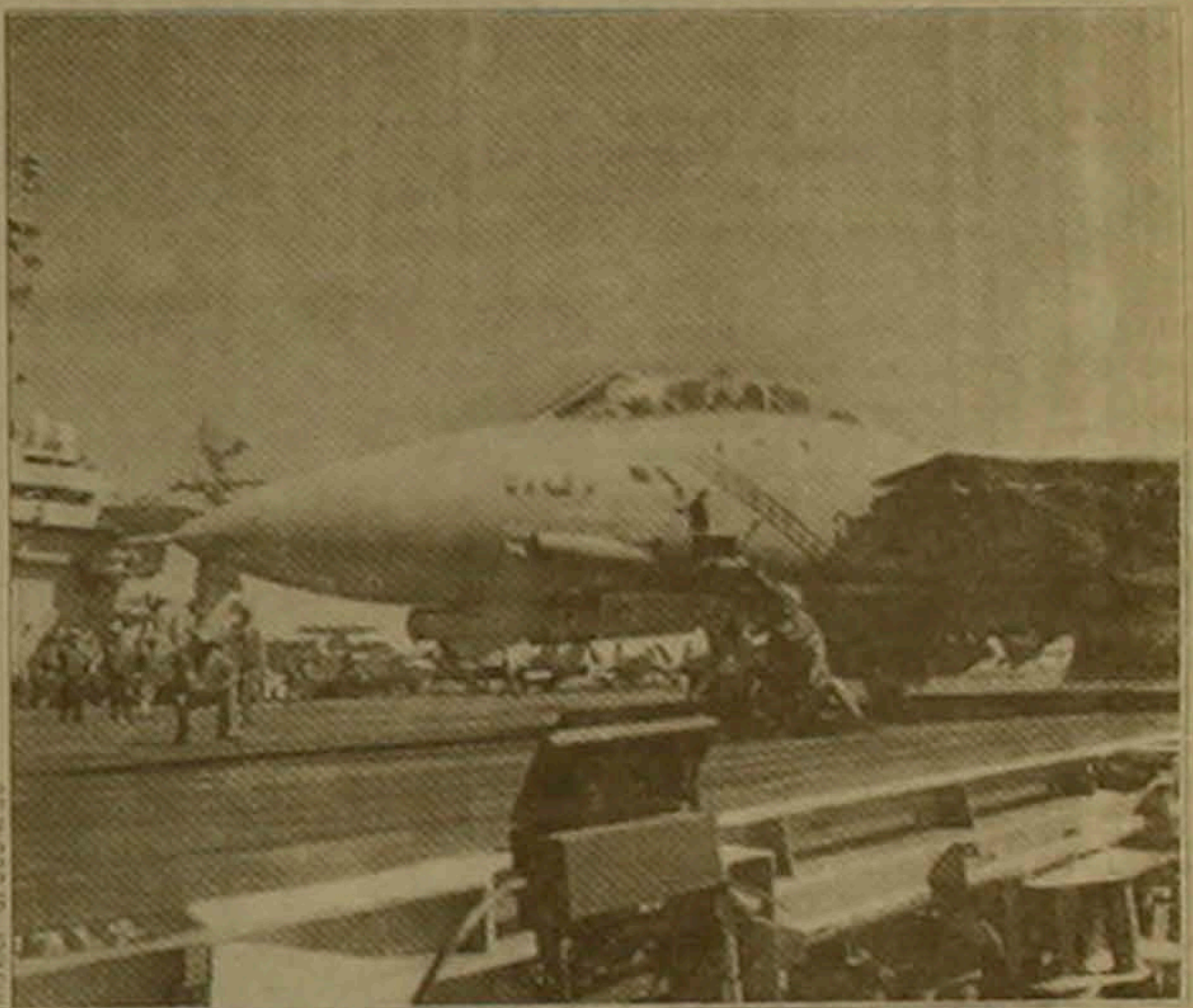

Մինչ այդ օրակարգին անդրադառնալը նշենք, որ իրաքյան նոր ճգնաժամի նախաձեռնությունը պատկանում է ԱՄՆ-ին։ Դրա դրդապատճառները նույնն են, ինչ նախորդի ժամանակ։ Նույնն է նաեւ Իրաքի դեմ զինուժի գործադրման պատճառաբանությունը։ Նախորդ ճգնաժամում Ռուսաստանին հաջողվեց կանխել զինուժի գործադրումը, իսկ ներկայումս Կոֆի Անանը պատրաստվում է ուղեւորվել Բաղդադ Իրաքի նախագահ Սադդամ Հուսեյնի հետ բանակցությունների։ Չի բացառվում, որ այս անգամ էլ կանխվի զինուժի գործադրումը։ Դրա կանխումը, սակայն, ճգնաժամի հաղթահարում չի նշանակում։ Անհրաժեշտ է, որ ԱՄՆ-ը հրաժարվի այն առաջադրանքներից, ինչ փորձում է կատարել Իրաքում։ Հենց այդ առաջադրանքներն էլ պայմանավորում են վերջնական նպատակները։ Որո՞նք են ճգնաժամում ԱՄՆ-ի նպատակները. ռազմաքաղաքական իրավիճակը տարածաշրջանում սրելու միջոցով խոչընդոտել ռուսական ազդեցության վերականգնումը Միջին Արեւելքում, Իրաքի դեմ ռազմական ուժի գործադրման սպառնալիքով ճնշման ենթարկել Իրանին ու Սիրիային, խորացնել միջինարեւելյան երկրների տարանջատվածությունը։

Հատկանշական է, որ նույն ԱՄՆ-ը «Կովկասյան ընդհանուր տան» ծրագրի կենսագործունեությունն ապահովելու համար ամեն կերպ փորձում է հասնել անդրկովկասյան երեք հանրապետությունների ինտեգրացմանը, որպեսզի հնարավոր լինի վերոհիշյալ ծրագիրը ինտեգրացման պայմաններում հակադրել ռուսական գործոնին։ Ավելին ԱՄՆ-ը թռիչքազերծ գոտիներով Իրաքին կանգնեցնում է մասնատման սպառնալիքի առաջ, նույնիսկ երկրի հարավում բնակվող շիա արաբներին դրդում է ինքնորոշման, բայց երբ խոսքը Ղարաբաղյան հիմնահարցին է վերաբերում, լուծումը նրա կողմից պայմանավորվում է Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության սկզբունքով, ինչ է թե վերջինս նավթ ունի։ Դարասկզբում Ուինստոն Չերչիլն ասում էր. «Հայի արյունը նավթից թեթեւ է»։ Դարավերջում պարզվում է, որ հայի արյունն ավելի քան թեթեւ է ամերիկյան ծրագրերից։ Խոսքը, սակայն, ոչ թե այդ ծրագրերի, այլ իրաքյան ճգնաժամի մասին է։ Թվում է, թե դրա հաղթահարման անհրաժեշտ նախապայմանը թռիչքազերծ գոտիների վերացումն ու Իրաքի տարածքային ամբողջականության վերականգնումն է։

Իրաքյան ճգնաժամը Թուրքիայի շահերին չի համապատասխանում։ Առավել եւս Իրաքի դեմ զինուժի կիրառումը, որովհետեւ ճգնաժամի հետեւանքով սկսած 1990 թ. դադարել է Քերքուք-Յումուրթալըք նավթամուղի գործարկումը, սպառվել են Իրաքի հետ սահմանային առեւտրի հնարավորությունները։ Թուրքիան կանգնել է Հյուսիսային Իրաքից թուրքական սահմանները քրդերի զանգվածային ներթափանցման վտանգի առաջ, քրդական հարցի սրումը Իրաքի հյուսիսում եւ հատկապես քրդական պետականության համապատասխան շահարկումները նրա համար դարձել են մտահոգության հավելյալ աղբյուր եւ վերջապես լարվածությունը թուրք-իրաքյան հարաբերություններում վեր է ածվել մշտական գործոնի։

Թուրքիան, սակայն, ԱՄՆ-ի ռազմաքաղաքական դաշնակիցն է։ Իսկ դա պարտավորեցնող հանգամանք է։ Իրաքի դեմ զինուժի գործադրման պարագայում ռազմական գործողություններին Թուրքիայի մասնակցությունն անխուսափելի է դառնում։ Ահա թե ինչու ճգնաժամի վերաբերյալ քննարկումներն Անկարայում ընթանում են ոչ թե մասնակցության նպատակահարմարության, այլ դրա ձեւերի շուրջ։ Այսինքն ռազմական գործողությունների ժամանակ հակաիրաքյան անգլո-ամերիկյան կոալիցիային զինված ուժեր տրամադրելո՞ւ, թե՞ Ինջիրլիքի ռազմաօդային բազան ԱՄՆ-ի տրամադրության տակ դնելու եւ ռազմական գործողություններին Թուրքիայի մասնակցությունը դրանով սահմանափակելու շուրջ։ Երկու դեպքում էլ Թուրքիան կանգնում է փաստի առաջ։ Անկախ ձեւից, նրա մասնակցությունը ռազմական գործողություններին թուրք-իրաքյան փոխհարաբերությունների հետ մեկտեղ սրում է Թուրքիայի փոխհարաբերությունները նաեւ այն երկրների հետ, որոնք դատապարտում են զինուժի կիրառումը ճգնաժամում։

[illegible]

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ֆրանսիական գինուն Գերմանիայում մրցակից է հայտնվել

Մինչեւ վերջերս գերմանական կարմիր գինի, որպես այդպիսին, գոյություն չուներ։ Սակայն վերջին աճուրդներից մեկում գինու սիրահարները սկսեցին մի քանի հարյուր մարկ վճարել մեկ շիշ «Տ» անունով գինու համար, իսկ գերմանական գինու մեծ մասն արդեն գնվել էր մինչեւ շշերը լցվելը։ Եվրոպայում արդեն ճանաչում գտած այս նոր գինին ստեղծել են մի խումբ խանդավառներ՝ դոկտոր ուսուցիչ Վերներ Նաեկելի գլխավորությամբ։ Որոշակի ժամանակ փորձ ձեռք բերելով Բուրգունդիայի եւ Պիեմոնտի լավագույն գինեգործների մոտ, Նաեկելը միանգամից սարը բարձրացավ։ Եվ այժմ նրա գինին սկսել են համեմատել ֆրանսիական լավագույն տեսակների հետ, գրում է «Նյուզուիքը»։

ԱՐ. Մ.

Չինական մեծ պարիսպը ճեղքվեց երկրաշարժից

Հյուսիսչինական Խեբեյ նահանգի Չժանցզյակոու շրջանում վերջերս տեղի ունեցած ուժեղ երկրաշարժը, որի պատճառով տասնյակ հազարավոր մարդիկ անօթեւան մնացին, մեկ այլ ավերիչ ներգործություն էլ էր ունեցել՝ փլվել էր Չինական մեծ պարսպի Չժանցզյակոուով անցնող հատվածը, որը կառուցվել էր Մին դինաստիայի կառավարման օրոք, 1368-1644 թթ., եւ զբոսաշրջիկների նախասիրած վայրն է։ Ռիխտերի սանդղակով 6,2 բալանոց երկրաշարժից հետո պարսպի վրա առաջացան մասնաչափ ճեղքեր եւ փլուզումներ։ Տեղական իշխանությունները երաշխավորում են այցելուների անվտանգությունը, թեեւ վնասված հատվածը կարմիր դրոշակներով «նախշեցին», տեղեկացնում է «Իտոգի» հանդեսը։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Վերջին 10 տարվա ընթացքում մեր ժողովուրդն ունեցել է ձեռքբերումներ եւ կորուստներ։ Եվ այդ ընթացքում մեծ է եղել մեր մտավորականության դերը։ Ինձ համար զարմանալի է, որ հաճախ մամուլում լսվում են տրտունջներ, թե «ինչո՞ւ են լռում մտավորականները, մշակույթի գործիչները»։ Օրերս մեր մամուլում «բողոքի ձայն» լսվեց, թե ինչու չի լսվում ոչ միայն մտավորականների եւ արվեստագետների, այլ նաեւ «ինչո՞ւ չի լսվում պատմության ձայնը»։

Ըստ իս, պատմության ձայնը

Մտավորականի խիղճն ու կոչումը

Այսօր մամլո հրապարակում դարձյալ արծարծվում են հասարակության մեջ մտավորականի տեղն ու դերի, մեր բարդ իրականությունը արձագանքելու եւ կամ «նահանջ դիրք» ընդունելու հարցերը։ Դրանց են նվիրված բանաստեղծ, նկարիչ, Մշակույթի հայկական ֆոնդի նախագահ Արեւշատ Ավագյանի սույն նոթերը։

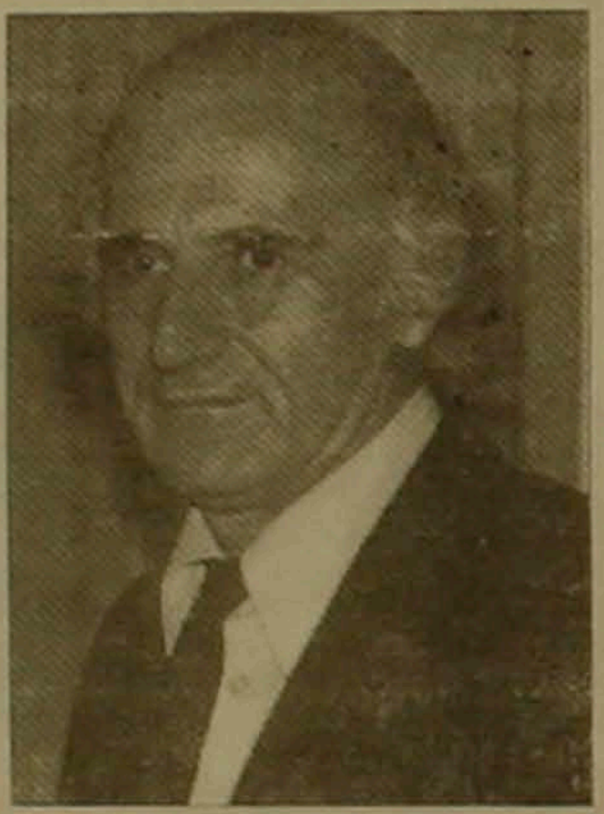

միշտ է եւ լսվում է, ամենօրյա հայոց լեզվի դասի հետ, հայերեն հնչող ամեն մի գիր-կետ բառի ու թղթի հետ։ Լսվում է Մեսրոպ Մաշտոցի, Խորենացու, Վարդանի եւ Անդրանիկի, մեր հին ու միջնադարյան պատմիչների ու քերթողների ձայնը, եւ, բարեբախտաբար, երբեք չի լռել մեր մտավորականության, մեր մշակույթի գործիչների ձայնը։ Պարտադիր չէ, որ այդ ձայնը լինի քաղաքականացված, երբեմն էլ վտանգավոր ու մահաբեր, որ թմբկաթաղանթը պատռելու աստիճանի լսելի դառնի օտարի ձայնը Հայաստանում։ Մի՞թե լռել է մեր հայտնի մտավորականների ձայնը։ Նրանք եղել են եւ քաղաքական գործիչներ, եւ կուսակցության լի[illegible] գլուխ կանգնած են եղել մտավորականներ, որոնք մեծամասամբ հետո իշխանության գլուխ եկան։ Չասենք իշխանամետ կամ այլընտրանքային որեւէ գնահատական, ուզում եմ նշել, որ մտավորական են եղել մեր հանրապետության նախկին նախագահը, պաշտպանության այժմյան եւ ներքին գործերի նախկին նախարարները։ Պայքարի այս տարիներին մի՞թե չի լսվել Սիլվա Կապուտիկյանի, Զորի Բալայանի, Գեւորգ Էմինի, Նորայր Ադալյանի, Ֆրունզե Դովլաթյանի, Հակոբ Հակոբյանի, Էդուարդ Միլիտոնյանի, Տիգրան Լեւոնյանի, Պերճ Զեյթունցյանի, Ալվարդ Պետրոսյանի, Սուրեն Զոլյանի եւ շատ ու շատ այլոց ձայները։ Եվ մի՞թե չի լսվում մտավորականի ձայնը, այն ակնառու պարագայում, երբ քաոսի բովանդակ առումով երկրում եռում է մշակութային կյանքը։ Այլ բան է, երբ երբեմն աստվածային շնորհով օժտված մարդիկ ազգի ցավերի ու խնդիրների մասին խոսելիս առաջնորդվում են սեփական փառասիրությամբ, սեփական գրպանի շահերով։ Ինձ համար ցավալի է, որ մեր մշակույթի անվանի որոշ գործիչներ ներքաշվել են քաղաքական եւ տնտեսական պայքարի մեջ, մոռանալով մտավորականի արժանապատվությունն ու պատասխանատվությունը։ Նրանցից ոմանք երբեմն արել են այդ անցյալը նսեմացնելու, սեւացնելու ձգտումով, քծնահաճո իրենց նոր տերերին։

Մեր երկրի 60-85-ական թթ. ես համարում եմ մեր ժողովրդի հոգեւոր-մշակութային զարգացման, բարգավաճման քառորդ ոսկեդարը։ Ամբողջ 25 տարի ծաղկել են պետական մտածողության վրա հիմնված քաղաքաշինությունը, ճանապարհաշինությունը, գրահրատարակչությունը։ Ստեղծագործական միությունների վրա պետական հսկայական նյութական միջոցներ են ծախսվել արվեստագետին օգնելու, նրա ստեղծագործական առաջընթացին օժանդակելու համար։ Զարմանալի է, որ այդ ժամանակներում լայն ճանաչում ստացած, փառք եւ այլ բարիքներ (բարձր աշխատավարձ, արտասահմանյան ուղեւորություններ, կոչումներ, պետական մրցանակներ) ստացած-վայելած որոշ անվանի մտավորականներ, խիղճը կորցնելով, այսօրվա բարդ ժամանակներում ուրանում են նախորդ տասնամյակների մեր մշակութային-հոգեւոր նվաճումները։ Չեմ ուզում խոսել իմ չտեսած 37-ականների մասին, ստալինյան բռնատիրության մասին, բայց ինչո՞ւ մուր քսել եւ սեւացնել ավելի լուսավոր եւ հայ ազգային մշակույթի բարգավաճման համար, իսկապես բարենպաստ տարիներին։ Չէ՞ որ հենց այդ տարիներին, օրինակի համար, տպագրվեցին եւ տարբեր լեզուներով թարգմանվեցին Հրանտ Մաթեւոսյանի գրքերը, լայնորեն հնչեցին եւ մրցանակների արժանացան Տիգրան Մանսուրյանի ստեղծագործությունները... Կարիք չկա մեր անցյալով չափից ավելի պարծենալու, բայց չի կարելի չտեսնել նաեւ այն առողջ ու բանական ուժը, որն ունեն նաեւ այսօր մեր արվեստագետները, որոնք հիմնականում առանց որեւէ ակնկալիքի, առանց այս կամ այն կուսակցության կամ խմբակցության մատուցած կերամանին մոտենալու, անում են իրենց արդար, ազգանվեր գործը։ Մեր մտավորականներին այսօր մտահոգում է ազգային միասնության, միակամության, ժողովրդին ծառայելու արդար ու ազնիվ ուղիներ որոնելու հիմնախնդիրը։

Պետք է զգուշորեն մոտենալ բոլոր օտար «բարեգործություններին», «շնորհներին» (գրանտներին), որոնք հաշվենկատ խայծերի նման փռված են պղտոր ջրի մեջ ձուկ որսալ իրենց շահերի համար։ Ես չեմ կասկածում, որ հենց նրանց շնորհիվ է, որ մեր փոքր հանրապետությունն այսօր վեց տասնյակից ավելի կուսակցություն ունի։

Ասեմ, որ մեր մամուլն էլ երբեմն հանդես է գալիս ոչ այնքան ազգանպաստ, այլ պարզապես աղմկահարույց, ազգաքանդ, հաշվենկատ վեճերով, հրապարակումներով։

Ուրախալին, սակայն, այն է, որ այսօր կա բաց, ազատ մամուլ։ Յուրաքանչյուր երեւույթի մեջ պետք է տեսնել ազգարար, ազգաշեն ուժ, գիծ, գույն։ Ստեղծագործական տարերով ապրողների համար կյանքի դժվարությունները հաղթահարվում են ոչ միայն աշխատանքով, խելքով ու փորձով, այլ նաեւ ներքուստ ու վերուստ տրված հրահանգներով ու թելադրանքներով, որոնց մենք ենթագիտակցություն ենք անվանում, ներշնչում, հեռազգացողություն։

Ներշնչանքը ստեղծագործական այն լարված զսպանակն է, որ արարչական ուժ է տալիս գրողներին, արվեստագետներին, ասել է թե մտավորականներին։ Այդ ուժի չափանիշն էլ որոշում է նրանց տաղանդը, իսկ մարդուն շնորհի ու ունակությունները տրվում են երկրային ու երկնային (իմա՝ Տիեզերական) համակարգերի մեջ իր խոսքն ասելու, իր դերը կատարելու համար։ Ամեն մի մտավորականին նույնպես տրվում է իր խոսքը ասելու, իրեն իրագործելու ժամանակը։ Հիմա, երբ վերջին 10 տարվա գործընթացից հետո բեմահարթակ են եկել իրենց պատմական դերը խաղալու նոր ուժեր, պետք է իսկապես ըմբռնումով մոտենալ իրավիճակին, եւ անցյալի փորձն ու լավ ավանդները յուրացնելով, ձգտել խուսափել թույլ տված սխալներից, բոլոր ուժերը նպատակամղել երկրի ներքին ու արտաքին ճնշումը կարգավորելու համար։ Ասել է թե առողջ օրգանիզմ ունենալու համար չխախտել ի վնաս մեր ժողովրդի ապագայի մշակույթի եւ այն բարի ավանդը, որ ունեցել են եւ ունեն մտավորականները։ Զանազան առիթներով ես ասել եմ, որ չեմ զբաղվում քաղաքականությամբ, այլ լոկ մշակութային քաղաքականությամբ, եւ այստեղ էլ չեմ հակասում ինձ։ Ես խոսում եմ մշակութային հիմնախնդիրների մասին, մտավորականների դերերից, իմ այն մտավորական ընկեր-գործընկերների մասին, որոնք իմ ժամանակակիցներն են, գտնվում են մեր ժամանակի ազդեցության ոլորտում եւ նրանց գործը, նրանց դիրքորոշումը կարեւորվում է ազգային ու համամարդկային չափանիշներով։

Ակնթարթից մինչեւ հավերժություն ձգտող ժամանակի տիրույթներում պահեստավորված են տիեզերական ու երկրային կյանքի պատմությունները, ներառելով բոլոր ազգերին իրենց մահկանացուներով եւ անմահներով։ Պահեստավորված են մարդկության աստղային ժամերը, դարերը, հիշարժան դեպքերն ու տարեթվերը, նշանավոր բոլոր իրադարձությունները, նաեւ մարդ-անհատի կյանքի բոլոր կարեւոր իրադարձությունները։ Եթե մարդու անհատական ժամանակը սպառվում է, ապա չի սպառվում մարդկության ժամանակը։ Եթե երկար իշխանությունների ժամանակը սպառվել է, ազգը եւ ժողովուրդը չեն սպառվել, նմանապես եւ նրանց մշակույթը։ Մի կուսակցությունը, մի անձը, մի մտավորականը, ինչքան էլ ճկուն, պատեհապաշտ եւ փոփոխամիտ լինի, չի կարող երկար կյանք ունենալ։

Անմահների շարքը կարող են համալրել իրենց կյանքով եւ խղճով, ազգային ու համամարդկային բարերարության գործին նվիրվողները, որոնք շրջանցում են իրենց ժամանակի բոլոր տեսակի արգելքները, եւ մահից հետո անգամ հայտնվում են ապրողների ժամանակաշրջանում։

ԱՐԵՎՇԱՏ ԱՎԱԳՅԱՆ

ՀՈՐԵԼՅԱՆ

Ինչպե՞ս ենք դիմավորում Թումանյանի 130-ամյակը

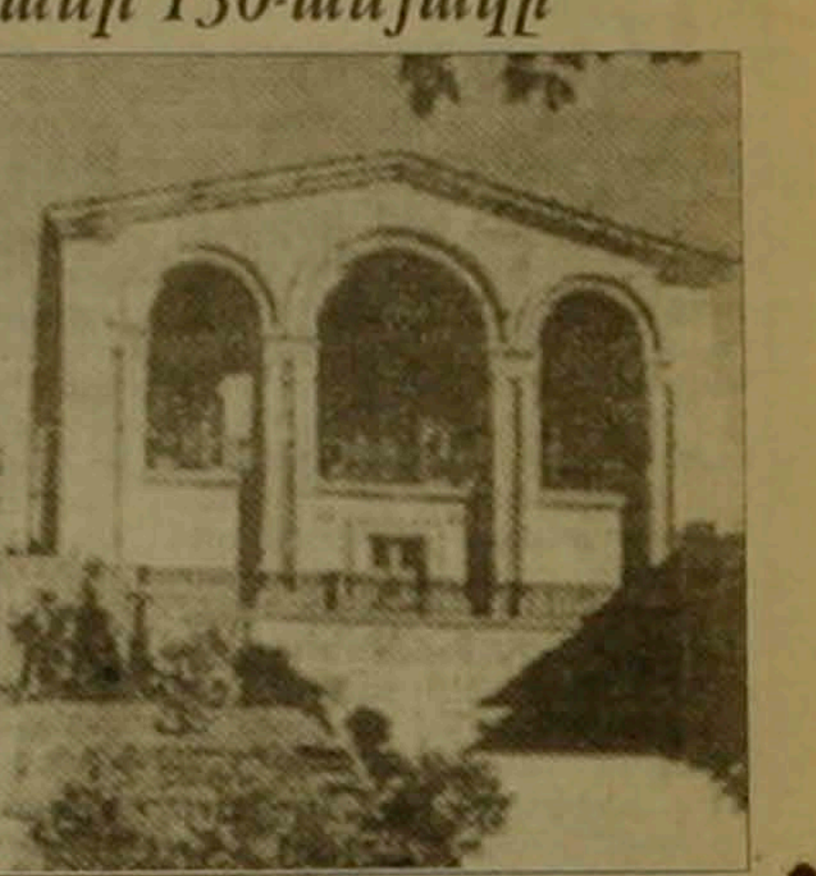

Հ. Թումանյանի թանգարանում պահպանվում են մեծ բանաստեղծի եւ մարդու մասունքները։ Նրա գրադարանը (8000 գիրք), արխիվը, ամբողջ ունեցվածքը՝ կահ-կարասին... Թանգարանը նաեւ թումանյանագիտության կենտրոն է։ Ի՞նչ վիճակում է գտնվում այս եզակի հաստատությունը բանաստեղծի 130-ամյակի շեմին։

1953 թ.-ից թանգարանում հիմնավոր վերանորոգում չի կատարվել։ Մամուլը եւ հեռուստատեսությունն այս հարցերին բազմիցս են անդրադարձել։ Պատճառաբանություններ կան, թե հանրապետության ճգնաժամային վիճակը թույլ չի տվել հատուկ ուշադրություն նվիրել թանգարանին։ Այդ ճգնաժամն առաջացավ վերջին տարիներին, իսկ մինչ ա՞յդ...

«Մամուլը պետք է ծառայի մարդու մեջ եղած լավ ներուժը բացահայտելուն։ Բոլոր բամբասանքները համարում ենք վերջացած եւ անիմաստ։ Նորից ենք ասում, ամեն հարցի պատասխանը աշխատանքն է, որը մենք լավ ենք կատարում, աշխատում ենք այնպես, ինչպես պետք է աշխատի թանգարանի նվիրյալը»։ Այսպես են մտածում թանգարանի աշխատողները։ Առանց պետական հովանավորության նրանք մեծ աշխատանք են կատարել, վերանորոգվել է նկուղային հարկը եւ առաջին հարկը։ Նույնիսկ ձմռան այս պայմաններում վերանորոգման աշխատանքները շարունակվում են։ Ամենակարեւորը թանգարան լցվող ստորգետնյա ջրերի հոսքի դադարեցումն է եւ տանիքի վերանորոգումը։ Եթե այս երկու խնդիրները չլուծվեն, ապա կատարված աշխատանքներն ի չիք կդառնան։ Այդ իսկ պատճառով դրանք պետք է լուծվեն կառավարական մակարդակով։ Կարծում ենք, կառավարությունը ուժ եւ միջոցներ կգտնի այս աշխատանքներն իրականացնելու համար։

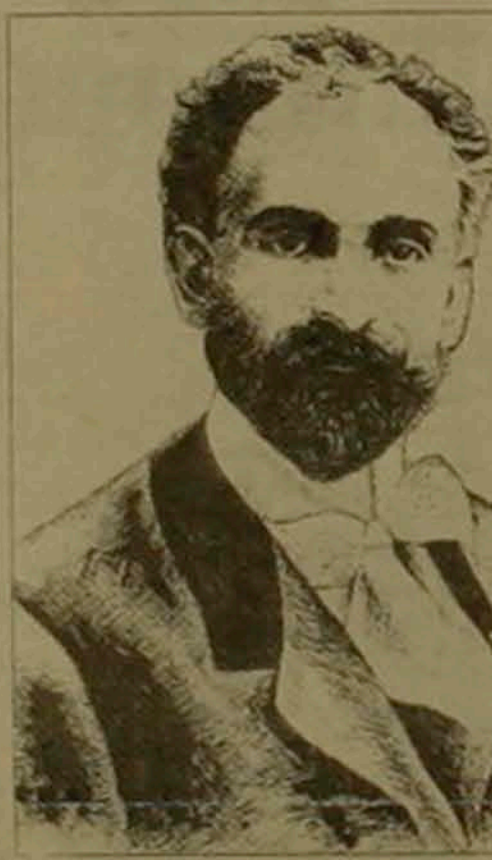

Եկող տարի լրանում է ամենայն հայոց բանաստեղծի 130-ամյակը, որը պատշաճ ձեւով նշելու համար թանգարանը մեծ աշխատանք է կատարում։ Միայն 97 թ.-ի ընթացքում թանգարանն ունեցել է 17350 այցելու, որը աշխատակիցների լավ աշխատանքի գրավականն է։ Նախատեսվում են գիտական նիստեր, ինչպես նաեւ թումանյանական ընթերցումներ դպրոցականների, ուսանողների մասնակցությամբ։ Կկազմակերպվեն Թումանյանի ստեղծագործությունների թարգմանությունների երեկոներ՝ ուսանողների մասնակցությամբ։ Նախատեսված է «Թումանյանը նկարչության մեջ» ցուցահանդեսը, որին կմասնակցեն թատերական ինստիտուտի, Թերլեմեզյանի ուսումնարանի, գեղարվեստի ինստիտուտի ուսանողները։ Այս տարի Երեւանում Վարդատոն կկազմակերպվի, ինչպես նաեւ թանգարան չունեցող գրողների հիշատակի օրեր կնշվեն։ Այս բոլոր միջոցառումները թանգարանը կդարձնեն մշակույթի հավաքատեղի, որը գրական մթնոլորտ կստեղծի եւ մի նոր Վերնատան հիմքեր կդնի։

Թանգարանը հրատարակության է պատրաստում Լյուսի Թաճյանի «Թումանյանը երաժշտության մեջ» [illegible] ուսումնասիրությունը, ինչպես նաեւ Ցոլակ Դանդիկյանի «Թումանյանը խաղերում» գիրքը։ Նախատեսվում է հրատարակել Թումանյանի ալբոմը, որը կներկայացնի Թումանյանի գեղագիտությունը, աշխարհը եւ ստեղծագործությունը։

Թանգարանում ստեղծվել է «Մերոնք» հիմնադրամը, որի նպատակը թանգարանի հոգսերը հոգալն է։

Ա. Ա.

Հ. Գ. Ի միտ ունենալով Ձեր աջակցությունը, մենք համարձակվեցինք երազել, որ Հովհաննես Թումանյանի ապարանքը չպետք է բաժանի մեր ամենուրյա եւ ամենօրյա անուրախ հոգսը։ Այլ մեր մեծի ու փոքրի, ծանոթի եւ անծանոթի առջեւ իր դռները պետք է բացի այն վայելուչ շենությամբ, ինչպես իր օրերին էր, ինչպես վայել է իր մեծ ժամանակին եւ ինչպես վայել է մեզ եւ Ձեզ։

«Մերոնք» հիմնադրամ
Հայէներգաբանկ
15700108081970 դոլար
15700002700127 դրամ

Վարդանանց տոնը Միացյալ Նահանգներում

Հայ առաքելական եկեղեցու գոյությունն իսկ այսօր վկայում է Ավարայրի դաշտում Վարդան Մամիկոնյանի եւ նրա զինակիցների հիմնավոր ու վերջնական հաղթանակի մասին։ Սուրբ Վարդան զորավարաց տոնի առթիվ այսօր, հինգշաբթի, փետրվարի 19-ին կեսօրից հետո ժամը 5.30-ին սուրբ պատարագ է մատուցվելու Բոստոնի Սուրբ Վարդան մայր տաճարում, հաղորդում է «Արմինյըն Միրըր Սփեքթեյթըր» շաբաթաթերթը։ Արարողության ընթացքում շարականներ եւ գովքանական երգեր կկատարի պրոֆ. Խորեն Մեյխանեջյանի ղեկավարած երգչախումբը։

Օրվա պատարագիչն է անցյալ սեպտեմբերին օծված հոգեւոր հովիվ, հայր Դանիել Ֆինդիկյանը, որն էլ բանախոսելու է հետագայում կայանալիք տոնական ճաշկերույթի ժամանակ Հայկ եւ Ալիս Կավուքչյան կենտրոնում։ Երեկոյի ընթացքում իրականացվելու է գեղարվեստական [illegible] մի ծրագիր, որին մասնակցելու են, ըստ թերթի հաղորդագրության, սիրված մենակատարներ Անահիտ Պողոսյանը, Շաքե Կաղեճյանը, Հասմիկ Մեյխանեջյանը եւ Տիգրան Մկրտչյանը։

Օրվա հանդիսությունները կազմակերպվել են Վարդանանց ասպետների եւ դուստրերի շրջանային մարմնի մասնակցությամբ։

Ն. Օ.

digitised by A.R.A.R.@

ՆԱԳԱՆՈ-98

Թիմային պայքարը սրվում է

Օլիմպիական մրցապարեզներում

Երէկ 18-րդ ձմեռային օլիմպիական խաղերի 12-րդ օրը մեդալներ խաղարկվեցին 4 մրցաձեւերում: Դրանցից երկուսում չեմպիոնական ոսկե մեդալներ շահեցին ամերիկացիները, երկուսում՝ նորվեգացիները: Վերջիններս բարձրագոյն պարգեւների թվով հավասարվեցին Գերմանիայի մարզիկներին եւ միայն մեկով են հետ մնում Ռուսաստանի ներկայացուցիչներից: Ընդհանուր թիմային հաղթանակի համար պայքարը սրվում է:

Դահուկային սպորտում Նորվեգիայի մարզիկները կրկին հաստատեցին իրենց գերազանցությունը: Նագանոյում նրանք արդեն շահել են այդ մարզաձեւում խաղարկված 4 ոսկե մեդալներից 3-ը:

Ինչպես Լիլեհամերի օլիմպիադայում, այս անգամ եւս տղամարդկանց 4x10 կմ փոխանցումավազքում հիմնական պայքարն ընթացավ Նորվեգիայի եւ Իտալիայի հավաքականների միջեւ: Եվ այստեղ նույնպես առաջին տեղի հարցը վճռեցին մրցասարածության վերջին մետրերը: Բայց եթե 4 տարի առաջ իտալացի Սիլվիո Ֆաուները կարողացավ մի քանի հարյուրերորդական րոպեով գերազանցել նորվեգացի Բյոռն Դելիին, ապա այս անգամ Նորվեգիայի թիմից վերջին փուլում վազող Թոմաս Ալսգորդը նույն Ֆաուներից առաջ անցավ ընդամենը 0.2 վայրկյանով: Այսպիսով, նորվեգական քառյակի անդամներ Ալսգորդն ու Դելին Նագանոյում երկրորդ անգամ պարգեւատրվեցին ոսկե մեդալներով: Փոխչեմպիոններ իտալացիները ստացան արծաթե պարգեւներ, բրոնզե մեդալներ Ֆինլանդիայի դահուկորդները:

Երեքշաբթի օրը պետք է որոշվեին հսկա ոլորավայրէջքի մրցումները, երբ կանցկացվեն Նագանոյից ավելի քան 40 կմ հեռու հեռավորության վրա գտնվող Յամանուչիի մերձակա Սիգիսագաթա լեռան լանջին տեղացած ձյունը (միայն գիշերվա ընթացքում 60 սմ) հնարավորություն չտվեց մրցումներ անցկացնել:

Ամերիկացի մարզիկների հաղթանակով ավարտվեցին դահուկամարտի (ֆրիսթայլ) ակրոբատիկայի մրցումները:

Տղամարդկանց մրցապայքարում իրեն հիանալի դրսեւորեց էրիկ Բերգուստը: Նրա բարդ, գեղեցիկ ցատկերն արժանացան մրցավարների բարձր գնահատականներին եւ հանդիսականների հիացական վերաբերմունքին: Հենց Բերգուստն էլ նվաճեց օլիմպիական չեմպիոնի կոչումը: Արծաթե մեդալով պարգեւատրվեց Սեբաստիան Ֆուկրասը (Ֆրանսիա), բրոնզե մեդալով՝ Դմիտրի Դաշինսկին (Բելառուս):

Խմբային մրցաշարերի խաղերը, թվում է, էական նշանակություն չունեին: Սակայն դա այդպես չէ: Թիմերը պայքարում էին բարձր տեղեր գրավել, ինչի շնորհիվ հնարավորություն կստանային խուսափել քառորդ եզրափակիչում ուժեղ մրցակցի հետ հանդիպելուց: Դա հաջողվեց Ռուսաստանի եւ Կանադայի հոկեյիստներին:

Հետաքրքիր է, որ քառորդ եզրափակիչ 4 խաղերից 3-ում միեւնույն 3-1 հաշիվը գրանցվեց: Այդպիսի հաշվով Ռուսաստանը հաղթեց Բելառուսին, Կանադան Ղազախստանին, Չեխիան ԱՄՆ-ին, իսկ Ֆինլանդիա-Շվեդիա հանդիպումն ավարտվեց 2-1 հաշվով՝ հօգուտ ֆինների:

Այժմ կիսաեզրափակիչ խաղերում կհանդիպեն Ռուսաստանը եւ Ֆինլանդիան, Կանադան եւ Չեխիան (ուշադիր մարզասերները երեւի նկատեցին, որ այս 4 թիմերից 3-ը «C» խմբից են մտել կիսաեզրափակիչ):

Կանանց մրցումների նախնական փուլում ամերիկուհի Նիկկի Սթոունը ցույց էր տվել միայն 4-րդ արդյունքը, սակայն եզրափակիչ ցատկերը նա գերազանց կատարեց ու նվաճեց ոսկե մեդալը: Մրցանակակիրներ դարձան չինուհի Սյու Նանի Նանը (արծաթ) եւ շվեյցարուհի Կոլինս Բրանդը (բրոնզ):

Երբ մրցապարեզ մտան գեղասահքի վերջին մրցաձեւի ներկայացուցիչները՝ մենասահորդուհիները: Կարճ ծրագրի կատարումից հետո առաջատարներ են ԱՄՆ-ի ներկայացուցիչներ Միշել Կվանը եւ Տարա Լիպինսկին, ռուսաստանցի Մարիա Բուտիրսկայան: Ամենայն հավանականությամբ, այս մարզուհիների միջեւ էլ կընթանա պայքարը օլիմպիական չեմպիոնուհու կոչման համար: Մեդալների հավակնում են նաեւ հաջորդ տեղերում ընթացող Լյու Չենը (Չինաստան), Իրինա Սլուցկայան (Ռուսաստան), Սուրիա Բոնալին (Ֆրանսիա): Ամեն ինչ պարզ կդառնա վաղը:

Այս խաղերը կկայանան վաղը, իսկ չեմպիոնը հայտնի կդառնա օլիմպիադայի վերջին օրը՝ փետրվարի 22-ին:

Մի փոքրիկ սկանդալ ծագեց հոկեյի մրցաշարում երեք խաղ անցկացնելուց հետո պարզվեց, որ Ուլֆ Սամուելսոնը իրավունք չունի հանդես գալու Շվեդիայի հավաքականի կազմում: Բանն այն է, որ 34-ամյա այս պաշտպանը 1984-ից բնակություն է հաստատել ԱՄՆ-ում եւ խաղում է «Նյու Յորք ռեյնջերս» թիմում: Նա ունի ամերիկյան անձնագիր, իսկ ըստ գործող օրենքի, այլեւս Շվեդիայի քաղաքացի չէ: Հոկեյի օլիմպիական մրցաշարի տնօրինությունը որոշում ընդունեց Սամուելսոնին հանել մրցումներից: Միջազգային օլիմպիական կոմիտեի բարձրագույն արբիտրային դատարանը հաստատեց այդ որոշումը: Շատերը սա ոչ բավարար են համարում նշելով, որ հոկեյի միջազգային ֆեդերացիայի կանոնադրության համաձայն, նման դեպքերում նաեւ թիմին պետք է պարտություն գրանցել: Ինչեւէ, Շվեդիայի հավաքականի խաղերի արդյունքները մնացին անփոփոխ:

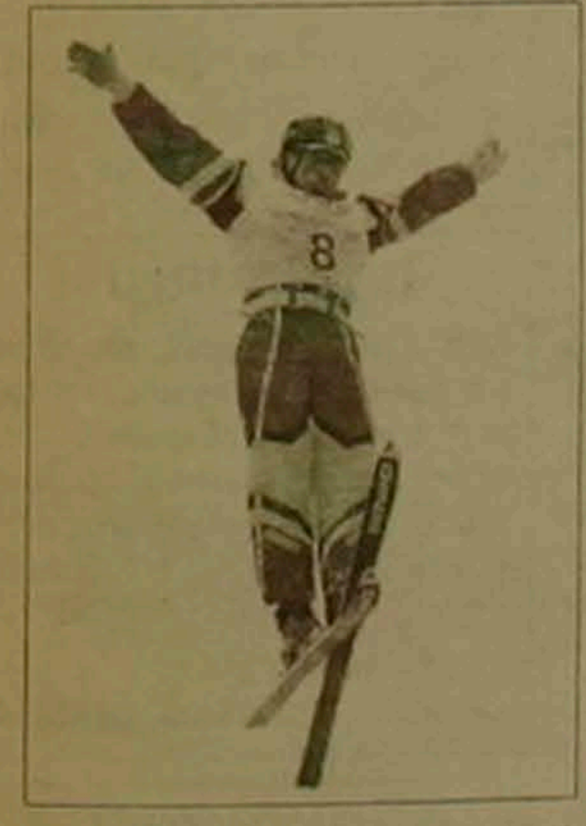

բիաթլոնի 10 կմ մրցասարածության հաղթողները: Սակայն տեղացող առատ ձյան պատճառով, մրցումների սկզբից 40 րոպե անց կազմակերպիչները ստիպված էին ընդհատել դրանք, քանի որ մարզիկները պարզապես չէին տեսնում թիրախները: Բոլոր արդյունքները չեղյալ համարվեցին, եւ բիաթլոնիստները կրկին մրցապարեզ մտան երեկ: Նորվեգիայի «կրակող դահուկորդները» երկու մեդալ նվաճեցին: Օլիմպիական չեմպիոնի ոսկին շահեց Օլե էյնար Բյոռնդալենը, իսկ Ֆրոդե Անդերսենը դարձավ բրոնզե մեդալակիր: Արծաթե պարգեւը նվաճեց Վիլլե Ռայկոնենը (Ֆինլանդիա):

Այո, ..., պանակն իր ճշգրտումներն է մտցնում: Ու եթե բիաթլոնիստները թեկուզեւ մեկ օրվա ուշացումով վիճարկեցին մեդալները, հայտնի չէ թե

Մեր ընթերցողներին արդեն հայտնել ենք հոկեյի խմբային մրցումների ավարտվելու մասին: Ահա թե թիմերն ինչ հերթականությամբ տեղեր գրավեցին աղյուսակներում:

«C» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Մ	Տ
1. Ռուսաստան	3	3	0	0	6	15-6
2. Չեխիա	3	2	0	1	4	12-4
3. Ֆինլանդիա	3	1	0	2	2	11-9
4. Ղազախստան	3	0	0	3	0	6-25

«D» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Մ	Տ
1. Կանադա	3	3	0	0	6	12-3
2. Շվեդիա	3	2	0	1	4	11-7
3. ԱՄՆ	3	1	0	2	2	8-10
4. Բելառուս	3	0	0	3	0	4-15

Առաջատարները

երկրներ	ոսկի	արծաթ	բրոնզ
1. Ռուսաստան	8	4	1
2. Գերմանիա	7	8	7
3. Նորվեգիա	7	8	4
4. ԱՄՆ	5	1	4
5. Կանադա	4	5	3
6. Հոլանդիա	4	4	2
7. Ճապոնիա	4	1	3
8. Ֆինլանդիա	2	4	4
9. Ավստրիա	2	3	7
10. Շվեյցարիա	2	1	2

ԹԵՆԻՍ

Ֆեդերացիայի ձմեռային առաջնությունը

Երեւանի քաղաքապետարանի օլիմպիական հերթափոխի թենիսի մանկապատանեկան մարզադպրոցում ավարտվեց Հայաստանի Հանրապետության թենիսի ֆեդերացիայի ձմեռային առաջնությունը:

Մրցումներում հանդես եկան հանրապետության 16-ական ուժեղագույն տղամարդ եւ կին թենիսիստներ:

Տղամարդկանց մրցաշարի եզրափակիչում հաղթողի կոչումը վիճարկեցին վերջերս Հայաստանի հավաքականի կազմում Դեւիսի գավաթի խմբային մրցումներում իրենց լավ դրսեւորած Դավիթ Բաբայանն ու Հայկ Հակոբյանը: Հաղթելով 7-5 հաշվով՝ առաջին տեղը գրավեց Բաբայանը:

Կանանց մրցումների վճռական խաղում Թերեզա Սիմոնյանը 6-2, 6-3 հաշվով առավելության հասավ Իրինա Ոսկանյանի նկատմամբ:

ԸՄԲՇԱՄԱՐՏ

Կմասնակցեն միջազգային խոշոր մրցաշարին

Հայաստանի ազատ ոճի ըմբշամարտի հավաքականի 5 անդամներ երեկ մեկնեցին Կիեւ, որտեղ կանցկացվի միջազգային խոշոր մրցաշար: Ուկրաինայի մայրաքաղաքում հանդես կգան Վրեժ Գրիգորյանը (58 կգ քաշային կարգ, Վանաձոր), Բագմասեր Առաքելյանը (63 կգ, Աշտարակ, գ. Փարպի), Արշակ Հայրապետյանը (69 կգ, Երեւան), Արթուր Դանիելյանը (69 կգ, Երեւան) եւ Վահան Դանիելյան (76 կգ, Վանաձոր):

Ըմբիշների հետ Կիեւ է մեկնել Հայաստանի Հանրապետության վաստակավոր մարզիչ Լյովա Վարդանյանը:

ՀՐԱԶԳՈՒԹՅՈՒՆ

Համատեղ հավաք

Փետրվարի 18-ից մարտի 6-ը Լվով քաղաքում Ուկրաինայի հավաքականի հետ համատեղ ուսումնամարզական հավաք կանցկացնեն գնդակային հրաձգության Հայաստանի հավաքական թիմի 3 անդամներ՝ օլիմպիական չեմպիոն Հրաչյա Պետիկյանը, էդգար Բաղդասարյանը եւ Ե.հրեմ Ավագյանը: Վերջինս մեր երիտասարդ, հեռանկարային հրաձիգներից է, ցույց տված բարձր արդյունքների շնորհիվ ընդգրկվել է 1997 թ. հանրապետության լավագույն մարզիկների տասնյակում:

Լվովյան հավաքին կմասնակցի նաեւ ՀՀ վաստակավոր մարզիչ Սերյան Նիկողոսյանը:

ԲՌՆՑՔԱՄԱՐՏ

«Պետք է փոխել աշխատաոճը»

Մայիս ամսին Մինսկում կանցկացվի եվրոպայի հերթական առաջնությունը: Բելառուսի մայրաքաղաքում հանդես գալու իրավունք արդեն իսկ ունեն Հայաստանի յոթ բռնցքամարտիկներ եվրոպական առաջնության ուղեգրերի համար պայքարելու հնարավորություն էին ստացել մեր եւս երկու մարզիկներ՝ 63,5 կգ քաշային Տիգրան Հակոբյանը (Երեւան) եւ 71 կգ քաշային Գագիկ Անտոնյանը (Աբովյան):

Ստամբուլում անցկացված ընտրական մրցաշարին մասնակցեցին 41 երկրների 188 բռնցքամարտիկներ: Ցավոք, մեր հանրապետության ներկայացուցիչները անհաջող հանդես եկան: Անտոնյանն իր առաջին մարտը շահեց, սակայն երկրորդում, որտեղ նրա մրցակիցը Ուելսի ներկայացուցիչն էր, վնասվածք ստացավ եւ դուրս մնաց մրցումներից: Հակոբյանը իր առաջին իսկ մենամարտում, համառ պայքարում, զիջեց մակեդոնացի բռնցքամարտիկին:

Բռնցքամարտի ճանաչված մասնագետ, միջազգային մրցավար Դերենիկ Գաբրիելյանը, որը ստացարկում էր ընտրական մրցաշարը, նշեց, որ ժամանակակից բռնցքամարտում հաջողությունների հասնելու համար մեզանում պետք է փոխվի աշխատաոճը: Մարզիկները եւ մարզիչները պետք է աշխատեն մենամարտի խտության հասնել: Պետք է առանձնակի ուշադրություն դարձնել մարզիկների հասուն ֆիզիկական պատրաստականության եւ հասուն դիմացկունության զարգացման վրա:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Ո՞վ կլինի ՖԻՖԱ-ի նախագահը

Ամռանը Ֆրանսիայում անցկացվելիք աշխարհի առաջնության ավարտից հետո միջազգային ֆեդերացիայի (ՖԻՖԱ) նախագահ Ժոաո Ավելանժը կթողնի իր պաշտոնը: Ո՞վ կփոխարինի երկար տարիներ համաշխարհային ֆուտբոլը գլխավորող բրազիլացուն:

Քննարկումներից հետո ֆուտբոլի Աֆրիկայի միությունը որոշում է ընդունել, որ «Սեւ մայրցամաքը» այդ պաշտոնի համար թեկնածու չի ներկայացնի եւ կաջակցի ՈՒԵՖԱ-ի ղեկավար, շվեդ Լեննարտ Յոհանսոնին.

Ի միջի այլոց, Աֆրիկան 53 ձայն ունի, այսինքն՝ ընդհանուրի մեկ քառորդից ավելին:

Սպասվում էր, որ Յոհանսոնի եւ ՖԻՖԱ-ի ներկայիս գլխավոր քարտուղար Յոզեֆ Բլատտերի մրցակիցը կլիներ կամերունցի Իսսա Այատուն, բայց վերջինս որոշեց մի տասնամյակ էլ սպասել՝ համարելով, որ ինքն այդ պաշտոնի համար դեռ շատ ջահել է:

«Կոկա կոլա». 2000 թ. ներառյալ

Ֆուտբոլային խոշորագույն մրցումների երկարամյա հովանավոր «Կոկա կոլա» ընկերությունը նոր, 8-ամյա պայմանագիր է կնքել ՖԻՖԱ-ի հետ:

Հանրահայտ ընկերությունը կհովանավորի աշխարհի 2002 եւ 2006 թվականների առաջնությունները, աշխարհի երիտասարդական եւ պատանեկան մրցումները:

Մրցաշար՝ նվիրված հոբելյաններին

2000 թվականին կլրանա Ուրուգվայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի ստեղծման 100-ամյակը, ինչպես նաեւ աշխարհի անդրանիկ առաջնությունում այդ երկրի հավաքականի տարած հաղթանակի 70-ամյակը: Այս երկու հոբելյանների առթիվ ուրուգվայցիները որոշել են անցկացնել «Աշխարհի մինի-գավաթի» խաղարկություն, որին կմասնակցեն Բրազիլիայի, Արգենտինայի, Իտալիայի եւ, իհարկե, Ուրուգվայի հավաքականները: Մրցաշարում կարող են նաեւ հանդես գալ Անգլիայի, Գերմանիայի եւ Իսպանիայի թիմերը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

օրվա հետքով

ԲԱՑԱՀԱՅՏՈՒՄՆԵՐ

Շեւարդնաձեի մահափորձի 18 մասնակիցներից յուրաքանչյուրը պետք է ստանար 200 հազար դոլար

18 ՓԵՏՐՎԱՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Այսօրվա «Նյու Յորք թայմս» թերթում Էդուարդ Շեւարդնաձեի օգնական Մամռաձեն ներկայացրել է Վրաստանի նախագահի դեմ կատարված մահափորձի մանրամասները: Մի քանի ամիս առաջ 18 հոգանոց մի խումբ է ստեղծվել, որի կազմում կային վրացիներ, չեչեններ եւ այլ ազգի ներկայացուցիչներ: Նրանցից ոմանք ռազմական փորձ էին ձեռք բերել չեչենական պատերազմում, Չեչնիայում էլ բնակվում էին: Խմբի անդամները չգիտեին, թե ինչ է ծրագրվում եւ մահափորձից միայն մի քանի օր առաջ կազմակերպիչները հայտնել են, թե ինչ է պահանջվում ու բերել են Վրաստան: Նախագահի սպանությունը նախապատրաստվում էր շատ մանրակրկիտ: Այդ նպատակով 11 բնակարան եւ մի քանի մեքենաներ էին վարձել: Ամիսներ շարունակ կազմակերպիչները հետեւել են Շեւարդնաձեի տեղաշարժին: Վերջապես ընտրելով տեղը նրանք նախօրոք կտրել են ծառի ճյուղերը, որպեսզի հարմար լինի կրակել: Այսօրվա դրությամբ ձերբակալվել են խմբի անդամներից 7-ը: Նրանք խոստովանել են, որ յուրաքանչյուրին 200 հազար դոլար էր խոստացված: Վրաստանի անվտանգության նախարար Ջեմալ Յակոբիձեն, ի դեպ, լրագրողներին այսօր հայտնեց, որ Զուգդիդի քաղաքում ձերբակալվել են 2 կասկածյալներ, որոնցից մեկը, Գենադի Կոբալիան հենց մահափորձի կազմակերպիչն է: Զուգդիդին նախկին նախագահ Զվիադ Գամսախուրդիայի հենակետն էր, իսկ Գենադի Կոբալիան, Գամսախուրդիայի զինյալ խմբավորման հրամանատար Լոթի Կոբալիայի բարեկամն է: Ինքը Լոթի Կոբալիան, մի քանի տարի առաջ դատապարտվել է մահապատժի, բայց Վրաստանում այժմ մահապատիժներն ի կատար չեն ածվում:

Մամռաձեն կարծիք է հայտնել, թե դեռ վաղ է եզրակացություններ անել, բայց հիմնական վարկածը նավթն է: Վրացիները պնդում են, որ Շեւարդնաձեն է այսօր միակ մարդը, որը կարող է կայուն վիճակում պահել Վրաստանը: Նրա սպանությունից հետո երկրում քաոս կսկսվի, ինչը կվանի արեւմտյան նավթային ընկերություններին եւ կասպյան նավթը կհոսի ոչ թե Վրաստանով, այլ Ռուսաստանով: Իսկ «Նովիե իզվեստիա» թերթի թղթակիցն ավելի հեռուն է գնում եւ հետեւյալ ժամանակագրական շղթան է ներկայացնում: Տարվա սկզբին Ադրբեջանի հատուկ ծառայությունները հայտարարեցին Հեյդար Ալիեւի դեմ կատարվելիք ահաբեկչության բացահայտման մասին: Այնուհետեւ Երեւանում պաշտոնից հեռացավ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը եւ վերջապես, Շեւարդնաձեին ֆիզիկական ոչնչացնելու փորձ կատարվեց: Վրաստանում ուզում են պարզել գլխավոր հարցը, թե ով էր մահափորձի պատվիրատուն:

The Eurasia Foundation
22 Isahakian Street, Suite 11,
Yerevan 375009, Armenia
Tel/Fax: (374 2) 52-24-95, 58-55-98,
56-16-26, 56-56-59, 59-24-63
AT&T/Fax (374 2) 151-824
E-Mail: armenia@eurasia.arminco.com

Open Society Institute
Assistance Foundation
Armenia
53b Aigedzor Street,
Yerevan 375019, Armenia
Tel: (374 2) 27-21-19, 27-17-13
Tel/Fax: (374 2) 151-088
E-mail: office@osi.am

Internews Network
Demirchian 23,
(Back entrance),
Yerevan 375002, Armenia
Tel/Fax: (374 2) 58-36-20,
52-55-27, 58-36-20,
52-55-27, 56-55-06
E-mail: root@internews.am

«Եվրասիա» հիմնադրամը, «Բաց հասարակության ինստիտուտի օժանդակության հիմնադրամի» հայաստանյան մասնաճյուղը եւ «Ինտերնյուս Արմենիան»

հայտարարում են

ԱՆԿԱԽ ՀԵՌՈՒՍՏԱԿԱՅԱՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ՇՆՈՐՀՆԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ՄՐՑՈՒՅԹ

«Եվրասիա» հիմնադրամը, «Բաց հասարակության ինստիտուտի օժանդակության հիմնադրամի» հայաստանյան մասնաճյուղը եւ «Ինտերնյուս Արմենիան» հայտարարում են շնորհների տրամադրման մրցույթ ոչ պետական արտոնագրված հեռուստակայանների միջեւ: Մրցույթի հաղթողներին կտրամադրվի համակարգչային սարքավորումներից, հաղորդակցման ժամանակակից միջոցներից (էլ-փոստ, Ինտերնետ), հեռուստաեթերի համար նախատեսված սարքավորումներից եւ համապատասխան ուսուցումից բաղկացած շնորհ:

Մրցույթին կարող են մասնակցել բոլոր գրանցված եւ արտոնագրված ոչ պետական հաղորդիչ հեռուստակայանները, որոնք անընդմեջ եթեր են դուրս եկել վերջին 6 ամսվա ընթացքում:

Մրցույթին մասնակցելու համար խնդրվում է դիմել «Եվրասիա» հիմնադրամի հայաստանյան ներկայացուցչություն:

Հեռ. 52-24-95, 56-16-26, 56-56-59, 58-55-98, 59-24-63

AT&T ֆաքս 151-824:

Հայտերի ներկայացման վերջին ժամկետը 1998 թ. մարտի 5-ն է:

Մրցույթի արդյունքների հրապարակումը սպասվում է 1998 թ. ապրիլի 1-ին:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հայաստանում կբացվի Բուլղարիայի դեսպանատունը

Ինչպես հայտնի է դարձել, Բուլղարիայի կառավարությունը որոշել է դեսպանատներ բացել Հայաստանում, Ադրբեջանում, Թուրքմենստանում, Վրաստանում եւ Ուզբեկստանում: Վրաստանի Փոթի քաղաքում կբացվի հյուպատոսարան: Հայաստանում բացվող դեսպանատունը կստանձնի նաեւ երկու պետությունների միջեւ առեւտրական սպասարկությունների պատասխանատվությունը:

«ԵՐԵՎԱՆ»

Սուլեյման Դեմիրելը ժամանելու է Փարիզ

17 ՓԵՏՐՎԱՐ, RFI: Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը երկօրյա պաշտոնական այցով վաղը կժամանի Փարիզ: Փարիզն ու Անկարան վաղուցվանից արդեն լավ հարաբերություններ են պահպանում: Թուրքիայի նախագահի առաջիկա այցը նպատակ ունի ամրապնդել եւ ընդլայնել այդ հարաբերությունները: Ինքը նախագահ Դեմիրելը «հրաշալի» որակեց թուրք-ֆրանսիական հարաբերությունները եւ ընդգծեց, որ Ֆրանսիան առաջին երկիրն էր, որ դեռ 1921 թվականին ճանաչեց Թուրքական Հանրապետությունը: Այդ հարաբերություններն իհարկե որոշ չափով տուժեցին, երբ Եվրամիությունը հրաժարվեց ընդգրկել Թուրքիան ԵՄ-ի ապագա անդամների ցուցակում, սակայն Անկարայում նկատեցին, որ Ֆրանսիան միակ երկիրն էր, որն այդ կապակցությամբ հայտնեց իր անկեղծ ափսոսանքը:

Այս տարի Ալիեւը նոր ինքնաթիռ կստանա

ԲԱՔՈՒ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Սամարայի «Ավիակոր» ավիացիոն գործարանը այս տարի Ադրբեջան կառաքի Տու-154Մ «Սալոն» տիպի ինքնաթիռ, որի արժեքը 20 միլիոն ԱՄՆ դոլար է եւ նախատեսված է նախագահ Հեյդար Ալիեւին սպասարկելու համար: Ինչպես հաղորդում է ANS press գործակալությունը, ինքնաթիռը, որ ստեղծված է սերիական Տու-154Մ ինքնաթիռի բազայի վրա, կունենա 25 տեղ, նիստերի դահլիճ, ոչ մեծ խոհանոց, ինչպես նաեւ կապի բոլոր անհրաժեշտ համակարգերը: Ինքնաթիռի տեխնիկական սարքավորմամբ զբաղվելու է իսրայելական «Բադակ մեսոսիմ» ֆիրման: Ներկայումս երկու Տու-154Մ «Սալոն» ինքնաթիռներ, արտադրված «Ավիակորում», սպասարկում են Բելառուսի նախագահին եւ ՌԴ կառավարությանը:

Վաչե Մանուկյանը եւ եղբայրը 80 մլն ստեռլինգի հասուցում պահանջեցին Բրունեյի գահաժառանգից

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 17 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Անգլիական թերթերը վերջին օրերին իրենց ուշադրությունը բեւեռել են մի դատավարության, որը տեղի է ունենում լոնդոնահայ մեծահարուստ գործարարներ Ռաֆֆի եւ Բոբ (այսպես են կոչում հայտնի բարերար Վաչե Մանուկյանին Անգլիայում - «Ազգ») Մանուկյան եղբայրների եւ մյուս կողմից Բրունեյի սուլթանի եղբոր իշխան Ջեֆրի Բոլքիայի միջեւ: Ստամբուլի «Մարմարայի» հաղորդմամբ, Մանուկյան եղբայրները դատի են տվել իշխանին, գանգատվելով, որ նա դրժել է իր խոստումը առեւտրական կարեւոր համաձայնագրեր կնքելուց հետո: Իշխանն էլ փոխադարձաբար դատ է բացել Մանուկյան եղբայրների դեմ, պնդելով, որ նրանք տարիների ընթացքում ի չարս են գործածել իր վստահությունը եւ կեղծել իրեն»:

Բրունեյի սուլթանը աշխարհի ամենահարուստ մարդն է համարվում, իսկ նրա եղբայրը, իշխան Ջեֆրին, որը բնակվում է Լոնդոնում, շատերի պնդման համաձայն, զեխ կյանք է վարում իր ժամանակը գլխավորապես անցկացնելով սեռական հաճույքներ հետապնդելով:

Իշխան Ջեֆրին, ըստ Մանուկյան եղբայրների փաստաբան Քրիստոֆեր Կարրի, անցյալում 21 միլիոն ստեռլինգ վճարելով գնել էր Պարկ լեյն թաղամասում գտնվող նշանավոր «Փլեյբոյ» ակումբի շենքը: Նա շենքի համար նշված գումարն է վճարել իմանալով, որ մի քանի ամիս դրանից առաջ շենքը գնահատվել է 5 միլիոն ստեռլինգ: Փաստաբանի պնդմամբ, իշխանը նման գումար է վճարել իր անառակությունները թաքցնելու նպատակով:

Մանուկյան եղբայրները 1981-ից 1995 թ. իշխանի համար հայթայթել են ամենասուղ իրերը, «Ռոլեքս» տիպի ժամացույցներ, Ռենուարի կտավները, էրոտիկ շնաչխարհիկ առարկաներ, որոնք իշխանը նվիրում է իր սիրելի կանանց: Մանուկյանների հարստությունը գնահատվում է 250 միլիոն ֆունտ ստեռլինգ: Նրանք 80 միլիոն ֆունտի հասուցման դատավարություն են սկսել իշխանի դեմ, պնդելով, որ իշխանը համաձայնագիր կնքելուց հետո հրաժարվել է Անգլիայի անունը կրող շենքի համար վճարել 55 միլիոն ֆունտ եւ Պարկ լեյնի շենքի վերանորոգման համար խոստացված 25 միլիոնը:

Իշխանն իր հերթին 100 միլիոն ֆունտ ստեռլինգի հասուցման դատավարություն է բացել Մանուկյանների դեմ, պնդելով, որ ինքը կարծում էր, թե Մանուկյան եղբայրներն իրեն ծառայում էին միայն բարեկամաբար եւ դրամական շահ չէին ակնկալում: Մանուկյանների փաստաբանը անհիմն եւ ծիծաղելի [illegible] այդ պնդումը, հարցնելով, թե ինչու պետք է Մանուկյանները պարտավորվեին ավելի քան տասը տարի ձրիաբար ծառայել իշխանին:

Դատավարությունների մասին ծավալուն հրապարակումներ են անում «Դեյլի Թելեգրաֆ» եւ «Գարդիան» թերթերը:

Ֆրանսիական բացառիկ կոսմետիկա է: օծանելիք նվիրեք ձեր սիրելիներին:

Զանգահարել 27-10-21
ժամը 19-ից հետո

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց բնակարան Աջափնյակում, 4 հարկանի քարե շենքի 2-րդ հարկում, ունի հողամաս:

Զանգահարել՝ 34-80-95

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

առանձնատուն, 80 քառ. մ նկուղ-ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:

Զանգահարել 27 22 57 ժամը 10-16, 58 33 26 ժամը 18-23

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

4 սենյականոց բնակարան

(Դավիթաշեն, II թաղամաս, 3-րդ շենք, բն. 4):

Զանգահարել 72-89-83

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

36x7,5x15 մ չափսերով երկաթե հանդվող անգար, որը կարելի է օգտագործել որպես պահեստ, արտադրամաս, ինչպես նաեւ այլ նպատակներով: Անգարը տեղադրված է Էջմիածնի շրջանի Զրաշեն գյուղում: Գինը՝ 2000 դոլար:

Հեռախոս 23-41-03, 57-42-46

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

3 սենյականոց բնակարան

Նորքի V զանգ.,

հեռ. 64-93-89, 64-88-85

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց բնակարան, Ֆրունզեի փ. շենք 6, 34 բն., 5 հարկանի շենքի 5-րդ հարկում:

Հեռ.՝ 44-97-40, 58-18-41

(«Հայրենիք» կինոթատրոնի մոտ):

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

3 սենյականոց բնակարան 15 թաղամասում (Մազմանյան 14 (43)), 5/3 հարկ, փակ տնտեսական պատշգամբ:

Հեռ. 35-35-15

Robin Generators RGX3500

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

բենզինով աշխատող միաֆազ էլեկտրագեներատորներ ☎ 529353

հաճախակ.	ծանր. հզ.	նոմ. հզ.	աշխ. ժամ	տարող.
50 Հց	3.0 կվտ	2.5 կվտ	7.1 ժ	13 լ
60 Հց	3.5 կվտ	3.0 կվտ	6.1 ժ	

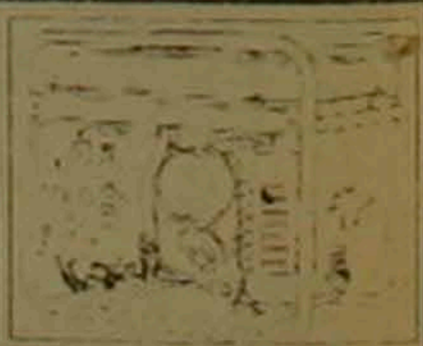

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (589167, 581351) - պարբերաբար հրատարակվող տեղեկագրերով - մագնիսական սկավառակներով - INTERNET ցանցով (http://www.arminco.com/spyur)

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2, Գրանցման թիվ 65, Դաշտ 69149, Պատվեր 763, Տպաքանակը 3500, Ստորագրված է տպագրության 18.02.1998, Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@